

**Deputat în Parlamentul
Republicii Moldova**

Către Comisia economie, buget și finanțe

AMENDAMENT

**la proiectul de lege pentru modificarea și completarea
unor acte normative
(nr. 365 din 19 noiembrie 2021)**

În conformitate cu prevederile art. 59 din Regulamentul Parlamentului, adoptat prin Legea nr.797-XIII din 2 aprilie 1996, prezint următorul amendament:

La Art. X, prima propoziție din alineatul (2) al articolului 12 din Legea privind finanțele publice locale se va completa la final cu textul: ”cu posibilitatea folosirii acestora pe parcursul mai multor ani - pentru realizarea volumului necesar de lucrări și/sau în calitate de contribuție - pentru accesarea surselor din alte fonduri.”

Motivarea:

Completarea alineatului (2) al articolului 12 din Legea privind finanțele publice locale vine să lărgască posibilitățile autorităților administrației publice locale în ceea ce privește implementarea mai calitativă și mai eficientă a lucrărilor de reabilitare a drumurilor locale/comunale. De asemenea, propunerea în cauză va oferi oportunitatea folosirii acestor resurse în calitate de contribuție pentru proiecte importante din domeniul infrastructurii drumurilor, prin prisma atragerii fondurilor mai mari.

Elena BODNARENCO
Deputat în Parlament

Parlamentul
Republicii Moldova

PB nr. 30 / 2021

"30" noiembrie 2021

Deputat în Parlamentul Republicii Moldova

Comisia Economie, Buget și Finanțe

AMENDAMENT

la proiectul de Lege nr.365/2021 pentru modificarea unor acte normative

În conformitate cu prevederile art. 59 din Regulamentul Parlamentului, aprobat prin Legea nr. 797/1996, propun următorul amendament la proiectul de Lege nr.365/2021 pentru modificarea unor acte normative și anume:

Completarea cu Art. XV. - Legea nr.231/ 2010 cu privire la comerțul interior (republicata în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2016, nr.265-276, art.571), cu modificările ulterioare, se modifica după cum urmează:

1. Articolul 3 se completează cu următoarele noțiuni:
„proces de producție – astfel cum este definit în Legea nr. 306/2018 privind siguranța alimentelor;

reglementari în domeniul alimentar – astfel cum sunt definite în Legea nr. 306/2018 privind siguranța alimentelor;

siguranța (inofensivitatea) alimentelor - astfel cum este definită în Legea nr. 306/2018 privind siguranța alimentelor”

2. Articolul 21¹ se completează cu alineatele (13) și(14) cu următorul cuprins:

(13) Mărimea reducerilor comerciale oferite de către furnizor comerciantului se stabilește între comerciant și furnizor în baza unui contract, încheiat separat de contractul de achiziție a produselor. Pentru vânzarea produselor alimentare provenite din lanțul alimentar scurt, reducerea comercială nu poate depăși 10% din prețul de vânzare, cu excepția perioade acțiunilor/activităților de marketing și publicitate solicitate de către furnizor.

(14) Condițiile de prestare a serviciilor de logistică și de desfășurare a acțiunilor/activităților de marketing și publicitate menționate la alin.(4) se stabilesc între comerciant și furnizor în baza unui contract, încheiat separat de contractul de

achiziție a produselor. Perioada de desfășurare a acțiunilor activităților de marketing și publicitate nu poate depăși 60 zile pe an per produs.”

Completarea cu Art. XVI. - Codul contravențional al Republicii Moldova nr. 218/2008 (republicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova 2017, nr.78-84, art. 100), cu modificările și completările ulterioare, se modifica după cum urmează:

1. Articolul 273 se completează cu punctul 5⁵) cu următorul cuprins:

„5⁵) încălcarea de către comerciant și/sau furnizor a normelor ce țin de plafonarea reducerilor comerciale, stabilite de Legea nr. 231/2010 cu privire la comerțul interior,

se sancționează cu amendă de la 50 la 100 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 200 la 400 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.”.

2. La articolul 414 alineatul (1), textul „art. 273 pct. 1), 2), 4), 5²), 5³) 5⁴), 6), 10), 12), 13)” se substituie cu textul „art. 273 pct. 1), 2), 4), 5²), 5³) 5⁴), 5⁵), 6), 10), 12), 13)”.

Argumentare:

Prezentul amendament la Politica Bugetar-fiscală pentru a.2022 a fost efectuată ca urmare a studiului efectuat de Ministerul Economiei precum și a solicitărilor parvenite din partea Asociațiilor de producători autohtoni (lapte, carne, fructe și conserve), care menționează în cadrul diferitelor dezbateri publice și exprimă necesitatea și susținerea reglementărilor privind plafonarea reducerilor comerciale aplicate de către retaileri pentru produsele/mărfurile autohtone, precum și stabilirea unei perioade maxime pentru desfășurarea activităților de marketing și publicitate per produs, explicând că aceste reglementări (noile amendamente) vor servi drept pilon pentru stabilitatea profitului la producătorii locali și respectiv va contribui la dezvoltarea ramurii industriei agroalimentare autohtone și asigurarea unei piețe interne de desfacere a produselor locale.

Cu respect,

Petru BURDUJA

Deputat în Parlamentul Republicii Moldova

Comisiei economice, buget și finanțe

AMENDAMENT

la proiectul legii cu privire la modificarea unor acte normative
(Potecul de Lege nr.365 din 22.11.2021)

În conformitate cu prevederile art. 59 și art. 65 din Regulamentul Parlamentului, aprobat prin Legea nr. 797/1996, propun următorul amendament la Proiectul legii nr.365 din 22.11.2021 și anume:

1. La art. III, punctul 3 din proiect, ce ține de deducerea cheltuielilor aferente activității de întreprinzători și anume propunerea pentru "Articolul 24. Deducerea cheltuielilor aferente activității de întreprinzători", se completează cu alin. (26), care va avea următorul conținut:

"(26) Se permite deducerea cheltuielilor suportate de angajator la procurarea abonamentelor salariaților pentru frecventarea sălilor sportive."

Argumentare: Unul din motivele creșterii adresării la medici, a numărului de foi de boală se datorează în mare parte nivelului scăzut de imunitate a cetățenilor, inclusiv a angajaților, ce se expune negativ nu numai asupra procesului de producere și activitate, dar și a creșterii cheltuielilor ca consecințe pentru acoperirea foilor de boală, deferitor tratamente. Conform opiniei instituțiilor naționale și internaționale din sănătate publică, sportul este unul dintre cele mai principale mijloace pentru întremarea sănătății. Și mai mult ca atât, amendamentul dat vine să susțină eforturile statului pentru îmbunătățirea sănătății societății, deoarece Republica Moldova se angajează prin legea nr.330/1999 a susține activitățile care au ca scop dezvoltarea culturii fizice și sportului, inclusiv la întreprinderi și alte sfere.

Cu respect,

Deputați în Parlament

Diana CARAMAN,

Valeriu MUDUC.

PDeputat în Parlamentul Republicii Moldova

Comisiei economice, buget și finanțe

AMENDAMENT

**la proiectul legii cu privire la modificarea unor acte normative
(Potecul de Lege nr.365 din 22.11.2021)**

Prin prezentul amendament se propune ajustarea cadrului normativ în vederea remunerării cadrelor didactice și a angajaților în domeniul sănătății, luând drept bază următoarele considerente.

1. Potrivit strategiei de dezvoltare a educației pentru anii 2014-2020 „Educația-2020” educația reprezintă o prioritate națională în Republica Moldova. Educația constituie factorul de bază în crearea și transmiterea de noi cunoștințe și valori culturale general-umane, în dezvoltarea capitalului uman, în formarea conștiinței și identității naționale, în promovarea aspirațiilor de integrare europeană și are un rol primordial în crearea premiselor pentru dezvoltarea umană durabilă și edificarea unei societăți bazate pe cunoaștere. Calitatea educației determină, în mare măsură, calitatea vieții și creează oportunități pentru realizarea în volum deplin a capacităților fiecărui cetățean.

Potrivit articolul 35 din Constituția dreptul la învățătură este asigurat prin învățământul general obligatoriu, prin învățământul liceal și prin cel profesional, prin învățământul superior, precum și prin alte forme de instruire și de perfecționare.

Conform articolului 36 din Constituție dreptul la ocrotirea sănătății este garantat. Această garanție Statul o realizează prin intermediul sistemului de ocrotire a sănătății, prin implementarea programelor speciale în domeniul sănătății.

Totodată performanțele obținute în aceste domenii sunt generate de calitatea activității specialiștilor. Iar una din componentele de bază ale asigurării acestei calități este remunerația, care constă din orice mijloc de asigurarea materială sau socială, reprezentând în acest sens o contra balanță la constrângerile sociale de tot tipul a cadrelor didactice și medicale.

2. În continuare analiza dinamicii creșterii sarcinii de bază a cadrelor didactice și angajatorilor din sfera ocrotirii sănătății începând cu anul 2010 protecția socială acestor categorii de angajați rămâne nesatisfăcătoare.

3. În Letonia, Ucraina, România salariul lunar a cadrelor didactice și medicilor este net superior celor din Republica Moldova, cea ce le permite să se concentrează în principal asupra creșterii calității activității sale.

4. Prin urmare, în baza celor expuse în temeiul articolul 59 din Regulamentul Parlamentului, adoptat prin legea nr.797/1996, se propune completarea proiectului de lege nr.365 din 22.11.2021:

- Articolul 21¹. Premiu anual se completează cu punctul 2¹ cu următorul cuprins:

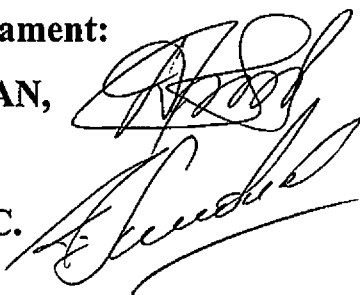
”(2¹) Indicii și mărimile premiilor pentru cadrele didactice și angajații în domeniul sănătății. Mărimea a premiilor pentru cadrele didactice și angajații în domeniul sănătății va constitui 100% din salariul de bază.”

Cu respect,

Deputați în Parlament:

Diana CARAMAN,

Valeriu MUDUC.

The block contains two handwritten signatures in black ink. The first signature, corresponding to Diana Caraman, is a stylized, cursive script. The second signature, corresponding to Valeriu Muduc, is also a cursive script, appearing more fluid and elongated than the first.

**Deputat în Parlamentul
Republicii Moldova**

Domnului Alaiba Dumitru

Președinte al Comisiei economie, buget și finanțe

AMENDAMENT

**la proiectul de lege pentru modificarea și completarea
unor acte normative**

(nr. 365 din 19 noiembrie 2021)

În conformitate cu prevederile art. 59 din Regulamentul Parlamentului, adoptat prin Legea nr.797-XIII din 2 aprilie 1996, prezint următorul amendament:

La Art. III, p. 2, prima poziție ” litera y) se abrogă” se exclude.

Motivarea:

Propunerea ce vizează abrogarea lit. y) a articolului 20 din Codul Fiscal urmărește excluderea scutirii de impozit, care presupune că veniturile obținute de persoanele fizice, cu excepția întreprinzătorilor individuali și gospodăriilor țărănești (de fermier), de la predarea materiei prime secundare, inclusiv a deșeurilor și a reziduurilor de hârtie și carton, de cauciuc, de plastic și de sticlă (cioburi de sticlă), de metale feroase și neferoase, a reziduurilor industriale care conțin metale sau aliaje ale acestora și ambalajului returnabil, precum și a acumulatorilor electrice uzate, constituie surse de venit neimpozabile.

Păstrarea prevederii respective, ce constituie o facilitate fiscală, va spori implicarea persoanelor fizice în procesul de colectare și reciclare a deșeurilor.

Ina COȘERU
Deputat în Parlament

AMENDAMENTE

la proiectul de lege nr. 365 din 23.11.2021 pentru
modificarea unor acte normative (*politica bugetar-fiscală*)

Prezentul amendament vizează modificarea art. III pct. 2. din proiectul de lege nr. 365 din 23.11.2021 *pentru modificarea unor acte normative*, prin care se propune abrogarea art. 20 lit. y) din Codul fiscal nr. 1163/1997, care urmărește eliminarea facilității fiscale cu referire la impozitul pe venit reținut la sursa de plată și care va determina impozitarea la sursa de plată a veniturilor obținute din predarea mărfurilor respective cu cota de 12%.

Menționăm că, conform prevederilor actuale ale normei propuse spre abrogare veniturile obținute de persoanele fizice, cu excepția întreprinzătorilor individuali și gospodăriilor țărănești (de fermier), de la predarea materiei prime secundare, inclusiv a deșeurilor și a reziduurilor de hârtie și carton, de cauciuc, de plastic și de sticlă (cioburi de sticlă), de metale feroase și neferoase, a reziduurilor industriale care conțin metale sau aliaje ale acestora și ambalajului returnabil, precum și a acumulatelelor electrice uzate constituie surse de venit neimpozabile.

Prin urmare, se propune ajustarea art. III pct. 2. din proiectul de lege nr. 365 din 23.11.2021 *pentru modificarea unor acte normative*, având la bază următoarele considerente:

1. Nu se acceptă abrogarea în întregime a lit. y) de la art. 20 din Codul fiscal nr. 1163/1997, deoarece eliminarea normei respective, ar conduce la reducerea stimulării persoanelor fizice (cetățenii) să predea materia primă secundară, anumite categorii de deșeuri și reziduuri acumulate în majoritatea cazurilor din bunurile/mărfurile utilizate în gospodăriile/locuințele proprii (deșeuri și reziduuri din hârtie și carton, de cauciuc, de plastic și de sticlă (cioburi de sticlă), reziduuri industriale care conțin metale sau aliaje ale acestora și ambalajului returnabil), precum și acumulatelelor electrice uzate.

Cu referire la acumulatelelor electrice uzate, atragem atenția că, potrivit pct. 43 din Regulamentul privind gestionarea bateriilor și acumulatorilor și a deșeurilor de baterii și acumulatori, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 586/2020, utilizatorii finali de acumulatori auto și industriali sunt obligați să predea deșeurile de acumulatori auto și industriali separat de alte deșeuri către: 1) distribuitorii de acumulatori angro și cu amănuntul; 2) unitățile care prestează servicii de înlocuire a acumulatorilor; 3) punctele de colectare pentru acumulatori.

2. Se propune excluderea cuvintelor „*de metale feroase și neferoase*” de la lit. y) a art. 20 din Codul fiscal nr. 1163/1997. Astfel, va fi eliminată facilitatea fiscală cu referire la impozitul pe venit reținut la sursa de plată a deșeurilor de metale feroase și

neferoase, care constituie cea mai mare fracție de deșeuri predată (comercializată) de către persoanele fizice (cetățenii). În multe cazuri, această categorie de deșeuri poate fi vândută în cantități destul de mari, a cărei proveniență este greu de identificat, fapt pentru care ar fi relevant de aplicat impozitul pe venit reținut la sursa de plată. De asemenea, menționăm că potrivit art. 61, alin. (3), (5) din Legea nr. 209/2016 privind deșeurile, colectarea deșeurilor de metale feroase și neferoase se efectuează separat, prin intermediul unui sistem individual și colectiv de colectare a acestora, iar activitățile de gestionare a deșeurilor de metale feroase și neferoase se realizează în baza autorizației de mediu pentru gestionarea deșeurilor, cu respectarea condițiilor stabilite în cadrul acesteia.

**Deputat în Parlamentul
Republicii Moldova**

Comisiei economie, buget și finanțe

AMENDAMENT

**la proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative
(nr. 365 din 22.11.2021)**

În conformitate cu prevederile art. 59 din Regulamentul Parlamentului, aprobat prin Legea nr. 797-XIII din 02.04.1996, la **proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative (nr. 365 din 22.11.2021)** propun următoarele amendamente:

1. La Articolul III (Codul fiscal nr.1163/1997) de completat cu următoarele prevederi:
 - „art. 71 lit. e) din Codul fiscal de exclus cuvintele „inclusiv sub formă de acțiuni sau cote părți”;
 - „art. 90¹ alin. (3¹) din Codul fiscal la liniuța întâia și a doua de exclus cuvintele „inclusiv sub formă de acțiuni sau cote părți”;
 - „în art. 91 alin. (1) din Codul fiscal la liniuța a doua de exclus cuvintele „inclusiv sub formă de acțiuni sau cote părți”;
 - „în art.12 pct. 3) din Codul fiscal în noțiunea de **Dividend** după cuvintele „cu excepția” se adaugă textul „distribuirii de titluri de participare noi sau majorarea valorii nominale a titlurilor de

participare existente, ca urmare a unei operațiuni de majorare a capitalului social din contul profitului nerepartizat (rezervelor) proporțional cotelor de participare”.

Notă de argumentare:

Excluderea operațiunii de majorare a capitalului social al întreprinderii din contul profitului nerepartizat (rezervelor) de sub incidența noțiunii de dividend și, corespunzător, neimpozitarea acestei operațiuni precum este o repartizare de dividende între proprietari (asociați, acționari).

Operațiunea de majorare a capitalului social din contul profitului nerepartizat este o operațiune obișnuită cu conturile de capital, valoarea activelor nete (capitalului propriu) ale entității, în rezultatul acestei operațiuni, nu se modifică. Atât entitatea, cât și acționarii (asociații) săi, în rezultatul acestei operațiuni, nu devin nici mai bogați, nici mai săraci. Se modifică doar valoarea nominală a cotelor asociaților (acționarilor) în capitalul entității. Cotele relative, deținute de proprietari în capital, în rezultat nu se modifică. Atât profitul net, cât și capitalul social aparțin societății și sunt părți componente ale capitalului ei propriu, corespunzător, majorarea capitalului social din contul profitul nerepartizat nu poate fi calificată ca o repartizare de dividende. În conformitate cu SNC „Venituri”, „veniturile sub formă de dividende reprezintă venituri din cotele deținute în capitalul social al altor entități”, „venituri – creșteri ale beneficiilor economice înregistrate..., sub forma intrărilor de active sau majorării valorii acestora, sau a diminuării datoriilor care au drept rezultat creșteri ale capitalului propriu, cu excepția creșterilor legate de contribuțiile proprietarilor”. În rezultatul operațiunii analizate investitorul nu obține niciun beneficiu economic din cele enumerate în definiția noțiunii de „venituri”.

2. De completat proiectul de lege cu un nou articol cu următorul conținut:

„Articolul 24 din Legea nr. 1164/1997 pentru punerea în aplicare a titlurilor I și II ale Codului fiscal (republicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, ediție specială din 8 februarie 2007), cu modificările ulterioare, se completează cu alineatul (31²) cu următorul cuprins:

„(31²) Pentru perioada fiscală 2021, agenții economici pot alege modul de calcul al amortizării și cheltuielilor pentru reparația proprietății conform art. 26 și 27 din Codul fiscal, în vigoare din 31 decembrie 2018, sau conform art. 26¹ din Codul fiscal, în vigoare din 31 decembrie 2021. Alegerea regimului fiscal se realizează prin indicarea lui în politica de contabilitate a agentului economic.”

Notă de argumentare:

Asigurarea dreptului întreprinderilor să aplice pentru perioada fiscală anul 2021 metoda veche de calcul a amortizării și cheltuielilor pentru reparația mijloacelor fixe (în vigoare la 31.12.2018 și acceptată pentru aplicare prin norme speciale în perioadele fiscale anii 2019-2020). Metoda veche a fost elaborată în baza unor principii simple, clare de calcul, bazate pe experiența internațională în acest sens. Sustenabilitatea acestei metode a fost demonstrată pe parcursul a mai mult de 20 de ani de aplicare. Aceste caracteristici au ieșit în evidență, în mod deosebit, pe parcursul implementării metodei noi de calcul a amortizării MF în scopuri fiscale, aprobate prin HG nr.704/2019. Reforma privind calculul amortizării (uzurii) în scopuri fiscale a fost inițiată mai bine de patru ani în urmă. În mare parte Ministerul finanțelor a inițiat această reformă reieșind din solicitările contabililor care au dorit ca amortizarea fiscală a mijloacelor fixe să coincidă cu amortizarea contabilă. Au urmat

numeroase modificări în Codul fiscal, modificări în Regulamentul vechi, elaborarea unui regulament nou privind calcularea amortizării în scopuri fiscale, mai multe modificări și completări în aceste acte normative. Însă, în mod obiectiv, urmează să fie menționat că în această problemă nu s-a avansat. Toate scopurile urmărite de această reformă n-au fost realizate. Unificarea calculului amortizării MF în scopuri fiscale și contabile n-a fost realizată și, acum, este cert că această unificare este imposibil de realizat în situația în care în calculul amortizării MF în scopuri fiscale urmează de ținut cont de numeroase limitări care sunt prevăzute în Codul fiscal.

Forma registrului privind evidența și calcularea amortizării MF în scopuri fiscale, anexa nr.1 la HG nr.704/2019, este foarte voluminoasă și cere mult timp pentru completare în raport la fiecare element de MF. Tabelul de calcul are 29 de coloane. De exemplu, acesta conține 11 coloane diferite în care se repetă cuvintele „Durata de exploatare ...” sau „Durata de funcționare ...” și acestea pot avea valori diferite. În situația în care entitatea are în evidență un număr mare de obiecte de mijloace fixe, completarea acestui registru se transformă într-o problemă. Această concluzie se demonstrează prin experiența practică a entităților care au efectuat trecerea la metoda nouă în anii 2019-2020. Din exemplele cunoscute, legate de trecerea la metoda nouă de calcul a amortizării în scopuri fiscale, nu este apreciată pozitiv de către contribuabili, iar trecerea a fost legată de costuri semnificative legate consultanța și serviciile externe.

În înțelegerea noastră, valoarea amortizării MF, calculată după metoda nouă și cea veche, pentru o perioadă de câțiva ani, nu diferă semnificativ în raport la fiecare perioadă fiscală. Experimentul efectuat de unii colegi contabili a demonstrat că rezultatele nu diferă semnificativ. Diferența este în efortul de resurse umane necesar în efectuarea calculului conform

acestor metode. Calcul amortizării MF după metoda nouă este semnificativ mai complicat și cere mai mult timp, resurse umane cu o pregătire profesională înaltă a personalului. Metoda nouă este vulnerabilă pentru comiterea unor erori în calcule și/ sau în aplicarea normelor stabilite în metodă nouă.

După părerea multor colegi, metoda nouă de calcul a amortizării mijloacelor fixe în scopuri fiscale practic nu poate fi automatizată deoarece conține foarte multe limitări.

Administrarea fiscală privind verificarea corectitudinii calculării amortizării MF în scopuri fiscale, de asemenea, este complicată și va cere resurse de timp și cadre umane bine pregătite. Verificarea amortizării MF la entitățile cu un număr mare de MF va putea fi efectuată numai în baza eșantionării deoarece verificarea totală va solicita resurse semnificative.

**Deputat în Parlamentul
Republicii Moldova**

Iulia Dascălu

Deputat în Parlamentul Republicii Moldova

Comisia economie, buget și finanțe

AMENDAMENT

La proiectul legii pentru modificarea unor acte normative(nr.365 din 22 11 2021)

În temeiul dispozițiilor art.59 și 65 din Regulamentul Parlamentului, aprobat prin Legea nr.797/1996, înaintez prezentul amendament la proiectul legii în referință și anume în partea ce vizează modificarea Legii nr.397/2003 privind finanțele publice locale(Art.X din proiect). Astfel propun:

Modificarea la art.5 după cum urmează:

La aliniatul(1) punctul 1) litera a) după textul; „- încasări din arenda terenurilor și locațiunea bunurilor domeniului privat al unității administrativ-teritoriale” se completează cu textul „- taxele pentru resursele naturale-50% din volumul total colectat pe teritoriul unității administrativ-teritoriale respective”.

Argumentare. Considerăm că modificarea respectivă este necesară pentru a echilibra cota de defalcare a taxelor pe resurse naturale a bugetelor APL de nivelul I și APL de nivelul II.

Taxa pentru resursele naturale ce a constituit pentru anul 2020 suma de 45 980 300 lei a fost defalcată 100% în bugetele Consiliilor Raionale. Având în considerație că resursele naturale sunt extrase din raza teritorial-administrativă a APL de nivelul I ar fi corect ca 50% din taxa pentru resursele naturale să fie defalcată în bugetul primăriei respective. Comunitățile locale

Parlamentul
Republicii Moldova

deseori își exprimă nemulțumirea că sunt nevoite să suporte consecințele privind zgomotul produs la efectuarea extragerilor și transportarea zăcămintelor naturale.

Deputat

Frunze Petru

Deputat în Parlamentul Republicii Moldova

AMENDAMENT la proiectul de Lege pentru modificarea unor acte normative (nr.365 din 22.11.2021)

În conformitate cu prevederile art. 59 din Regulamentul Parlamentului, se înaintează următorul amendament la proiectul de lege menționat supra:

La art.III din proiect ce vizează propuneri la Codul fiscal nr.1163/1997 se propune următorul text:

„La articolul 90¹ alineatul (3⁷) va avea următorul cuprins:

„(3⁷) Băncile, asociațiile de economii și împrumut, emitenții de valori mobiliare corporative și obligațiuni municipale rețin un impozit în mărime de 3% din dobânzile achitate în folosul persoanelor fizice rezidente.””

Notă de argumentare

Autoritățile publice locale se confruntă cu problema autonomiei financiare limitate, bugetele locale fiind cele mai dependente de transferurile de la bugetul de stat. Aceste constrângeri nu permit APL să răspundă necesităților locale prioritare, din cauza bazei impozabile locale și accesului limitat la finanțare.

Unul din instrumentele de bază care ar putea fi utilizate de către APL în vederea atragerii de resurse adiționale pentru proiecte investiționale este emiterea valorilor mobiliare (obligațiunilor municipale). Contrar bunelor practici din regiune, dar și a abundenței de lichidități din sistemul bancar, acest instrument este abia în faza incipientă de dezvoltare.

Recent, emisiunile de obligațiuni municipale lansate de către Primăria orașului Sîngera și Primăria municipiului Ceadăr-Lunga au fost subscrise integral și pot fi considerate drept un debut de succes pe piața de capital din Republica Moldova. Totuși, după testarea reușită a pieței și setarea operațională a instrumentului, pentru atractivitatea acestuia pentru un bazin mai larg de investitori și valorificarea potențialului, este necesară și o aliniere fiscală conform bunelor practici al mării majorități al statelor din regiune.

Sergiu LAZARENCU,
Deputat în Parlament

Parlamentul
Republicii Moldova

RM nr. 09/03-112

01 decembrie 2021

Deputat în Parlamentul Republicii Moldova

Comisiei economie, buget și finanțe

AMENDAMENT

la proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative nr. 365 din 22.11.2021

În temeiul art.59 din Regulamentul Parlamentului, adoptat prin Legea nr.797/1996 și art.17 alin.(2) lit.j) din Legea nr.39/1994 despre statutul deputatului în Parlament, se înaintează amendament la proiectul de lege nr.365 din 22.11.2021 pentru modificarea unor acte normative prin care propun ca:

1. **La Art. XIII, pct. 2**, prin care se propun modificări la art.10 alin.(3) din Legea nr. 270/2018 privind sistemul unitar de salarizare în sectorul bugetar, textul *„cu excepția directorului Serviciului Fiscal de Stat/al Serviciului Vamal,”* să se substituie cu textul *”cu excepția Secretarului general al Parlamentului, Secretarului general al Aparatului Președintelui Republicii Moldova, Secretarului general al Guvernului, directorului Serviciului Fiscal de Stat/al Serviciului Vamal”*.
2. **Art. XIV** să se completeze cu un alineat nou, alineatul (2) cu următorul conținut: *”(2) Până la intrarea în vigoare a prezentei legi, salarizarea Secretarului general al Parlamentului, Secretarului general al Aparatului Președintelui Republicii Moldova, directorului Serviciului Fiscal de Stat/al Serviciului Vamal se va realiza în condițiile de*

remunerare de pînă la intrarea în vigoare a Legii nr.122/2021 pentru modificarea unor acte normative.”, iar alineatul (2) din acest articol va deveni alineatul (3).

Digitally signed by Marian Radu
Date: 2021.12.01 15:09:27 EET
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

Deputat în Parlament
Radu Marian

Notă de argumentare

Propunerea ca salariile lunare al Secretarului general al Parlamentului, al Secretarului general al Aparatului Președintelui Republicii Moldova și al Secretarului general al Guvernului să fie constituit din partea fixă și partea variabilă derivă din faptul că funcțiile respective sunt funcții de rang înalt cu atribuții complexe, care au menirea de a ajuta conducerea Parlamentului, Președintele Republicii Moldova și conducerea Guvernului în administrarea treburilor interne ale acestor autorități.

Concomitent, menționăm că aceste funcții de conducere au drept scop administrarea eficientă a activității instituțiilor respective și necesită efort, dar și competență dovedită, integritate și corectitudine, standarde de la care să nu existe nicio deviere, pentru a ridica nivelul de performanță instituțională.

La fel, necesitatea includerii modificărilor vizate în proiectul nr.365/2021, intervine în contextul adoptării de către Parlament a Legii pentru modificarea unor acte normative nr.122/2021 (în vigoare din 01.10.2021), prin care statutul funcțiilor publice de *Secretar general al Parlamentului, Secretar general al Aparatului Președintelui Republicii Moldova*, de rînd cu funcțiile de *director al Serviciului Fiscal de Stat/al Serviciului Vamal* s-au modificat din „funcție publică de conducere de nivel superior” în „funcție de demnitate publică”, din care motiv consider

că nu doar funcțiile de director al Serviciului Fiscal de Stat/al Serviciului Vamal pot fi exceptate de la norma generală, ci și funcțiile publice de Secretar general al Parlamentului, Secretar general al Aparatului Președintelui Republicii Moldova și Secretar general al Guvernului.

Astfel, întru evitarea unor carențe și tălmăciri diferite în partea ce ține de salarizarea Secretarului general al Parlamentului, al Secretarului general al Aparatului Președintelui Republicii Moldova și al Secretarului general al Guvernului, persoane cu funcții de demnitate publică, dar și întru consolidarea mecanismelor administrative și procedurilor de stabilire a drepturilor salariale în raport cu ierarhia funcțiilor din aceste instituții, propun ca:

- **Art. XIII pct.2**, în propunerea de modificare a alin.(3) al art.10 din Legea nr.270/2018, textul „*cu excepția directorului Serviciului Fiscal de Stat/al Serviciului Vamal,*” să fie substituit cu textul “*cu excepția Secretarului general al Parlamentului, Secretarului general al Aparatului Președintelui Republicii Moldova, Secretarului general al Guvernului, directorului Serviciului Fiscal de Stat/al Serviciului Vamal*”;

- **Art. XIV din proiect**, să se completeze cu un alineat nou, care să prevadă că condițiile de salarizare a funcțiilor de Secretar general al Parlamentului, Secretar general al Aparatului Președintelui Republicii Moldova, director al Serviciului Fiscal de Stat/al Serviciului Vamal pentru perioada 1 octombrie – 31 decembrie 2021 să se realizeze în condițiile de remunerare de până la intrarea în vigoare a Legii nr.122/2021 pentru modificarea unor acte normative.

Această normă va permite menținerea salariului lunar existent pentru cele 4 funcții.

Deputat în Parlament
Radu Marian

**Deputat în Parlamentul
Republicii Moldova**

AMENDAMENT

la proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative
(nr. 365 din 22.11.2021)

În conformitate cu prevederile art.59 și art.65 alin.(2) din Regulamentul Parlamentului adoptat prin Legea nr.797/1996 se înaintează următorul amendament:

La Art. XIII – Legea nr. 270/2018 privind sistemul unitar de salarizare în sectorul bugetar (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2018, nr.441-447, art.715), se completează cu următoarele:

- Articolul 17 alineat (3) după cuvintele „venituri fiscale și vamale” se completează cu textul „de administrare a sistemului public de asigurări sociale”.

Notă de argumentare

Personalul CNAS prin activitatea sa zilnică a demonstrat atitudinea responsabilă și profesionistă față de toate sarcinile puse în scopul îmbunătățirii gradului de protecție socială a cetățenilor. Actele normative, adoptate de Guvern și Parlament, sunt puse în aplicare și realizate în termeni restrânși, fără atragere de consultanți, experți, resurse externe. Mai mult decât atât, anual, activitatea CNAS se suplimentează cu noi procese, noi responsabilități fără a majora efectivul de personal, astfel crescând considerabil intensitatea asupra specialiștilor activi.

Spre deosebire de multe alte autorități publice, CNAS a activat în regim deplin pe întreaga perioadă pandemică, chiar dacă s-a înregistrat creșterea numărului de infectați cu COVID-19, dar conștientizând faptul că cetățenii au nevoie să fie deserviți, iar drepturile sociale nu pot fi stabilite la distanță.

Volumul de lucru, responsabilitatea și intensitatea crescândă, necesitatea activității peste orele de program, contingentul specific de cetățeni consultați, remunerarea necorespunzătoare eforturilor depuse nu contribuie la menținerea și atragerea specialiștilor în instituția dată.

CNAS asigură gestionarea finanțelor bugetului asigurărilor sociale de stat în cuantum anual de 27,6 mlrd. lei, deservirea a circa 432 mii de plătitori de contribuții și 800 mii persoane asigurate, sunt administrate 71 de tipuri de prestații sociale destinate 1,2 milioane de beneficiari.

Din temeiuri imputabile pleacă angajații cu experiență din sistemul național de asigurări sociale de stat, motivând salariile sub așteptările lor, astfel în casele teritoriale din mun. Chișinău și în aparatul central se atestă gradul de ocupare a funcțiilor la nivel de 70%. La concursurile anunțate pentru angajare, pe durată lungă nu avem candidați, iar lipsa specialiștilor în domeniul asigurărilor sociale va genera imposibilitatea asigurării continuității transmiterii experienței instituționale către următoarea generație de specialiști.

Costul acestor modificări constituie 75 mln. lei pentru anul 2022, care va fi acoperit din contul bugetului asigurărilor sociale de stat.

Dan PERCIUN

Deputat

30 noiembrie 2021

Deputat în Parlamentul Republicii Moldova

Domnului Dumitru Alaiba,
Președinte al Comisiei Economiei, Buget și Finanțe

AMENDAMENT

la proiectul de Lege pentru modificarea unor acte normative
nr. 365 h.349 din 22.11.2021

În conformitate cu prevederile art.59 din Regulamentul Parlamentului se înaintează cu titlu de amendament la proiectul de Lege nr. 365 h. 349 din 22 noiembrie 2021 pentru modificarea unor acte normative, și anume la **Art. III. – Codul fiscal nr.1163/1997** (republicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, ediție specială din 8 februarie 2007), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

1. La articolul 6 alin (5) se completează cu lit. ș), cu următorul conținut:
ș) taxa pentru iluminat public,
2. La articolul 289, alineatul (2) se completează cu litera r) cu următorul cuprins:
r) taxa pentru iluminat public
3. La articolul 290 se completează cu litera r) cu următorul cuprins:
r) Taxa pentru iluminat public - persoanele fizice înregistrate în calitate de proprietar al bunului imobil cu destinație locativă (casă de locuit, apartament)
4. La art. 291 alin (1) se completează cu lit. r) cu următorul cuprins:
r) la taxa pentru iluminat public - persoanele fizice înregistrate în calitate de proprietar al bunului imobil cu destinație locativă (casă de locuit, apartament).
5. Se modifică anexa , dupa cum urmează:

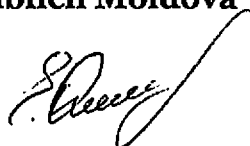
**Taxele locale, termenele lor de plată și de prezentare
a dărilor de seamă fiscale**

Denumirea taxei	Baza impozabilă a obiectului impunerii	Mărimea maximă a cotei			Termenele de plată a taxei și de prezentare a dărilor de seamă fiscale de către subiecții impunerii
		2022	2023	2024	
r) Taxa pentru iluminat public	Numărul persoanelor fizice înregistrate în calitate de proprietar al bunului imobil cu destinație locativă	Conform condițiilor stabilite de autoritatea administrației publice locale			

Argumentare: Prezentul amendament, vine în urma solicitării parvenite din partea mai multor autorități publice locale din necesitatea menținerii și finanțării serviciului de iluminat public. Valoarea taxei pentru iluminat public va fi aprobată de către autoritățile administrației publice locale deliberative, care au competență exclusivă în acest sens.

Cu respect,

Deputat în Parlamentul Republicii Moldova

Ersilia Qatrawi

**Deputat în Parlamentul
Republicii Moldova**

Domnului Dumitru ALAIBA
Președinte al Comisiei Economie, Buget și Finanțe

AMENDAMENT

la proiectul de Lege pentru modificarea unor acte normative
nr.365 din 22.11.2021

În conformitate cu prevederile art. 59 din Regulamentul Parlamentului, propun următoarele amendamente la proiectul nr.365 din 22.11.2021 Legii pentru modificarea unor acte normative

1. Punctul 2 la Articolul III va avea următorul conținut: „Articolul 15², aliniatul 3 se completează cu litera c) care va avea următorul conținut: c) Federațiile Sportive de Profil membri ale Comitetului Olimpic Național, Cluburilor Sportive Profesionale și a Asociațiilor Sportive de Amatori, înregistrați atât ca entitate legală cât și în registrul Federațiilor Sportive de Profil membre ale Comitetului Olimpic Național cu condiția că acestea își desfășoară activitatea timp de cel puțin un an până la solicitarea înregistrării în lista menționată la alin.(4) și nu au datorii la bugetul public național pentru perioadele fiscale anterioare”. Punctele 2 -39 avansează cu un punct și devin respectiv punctele 3-40.

2. Punctul 28 la Articolul III va avea următorul conținut: „La articolul 289, alineatul (2): se completează cu litera n¹) cu următorul cuprins: „n¹) taxa pentru parcaj”; litera p) se abrogă; se completează cu litera r) cu următorul cuprins: „r) taxa pentru dezvoltare.
3. Punctul 29, Articolul III după „La Articolul 290 se completează cu litera n¹) cu următorul cuprins: „n¹) taxa pentru parcaj - persoanele juridice sau fizice posesoare de autovehicule, care utilizează parcajul”; litera p) se abrogă; se completează cu litera r) cu următorul cuprins: „r) taxa pentru dezvoltare – persoanele juridice și fizice, solicitante de autorizații de construcție”.
4. Punctul 30 la Articolul III va avea următorul conținut: „La Articolul 291, alineatul (1) se completează cu se completează cu litera n¹) cu următorul cuprins: „n¹) la taxa pentru parcaj – locul de parcaj special amenajat pe domeniul public și autorizat de autoritatea administrației publice locale, utilizat pentru staționarea unității de transport pe un anumit termen;” litera p) se exclude; se completează cu litera r) cu următorul cuprins: „r) la taxa pentru dezvoltare – suprafața proiectată în baza proiectului de execuție pentru care se cere autorizația de construcție”
5. La Punctul 31, Articolul III după textul „excepția celei stipulate la art.291 lit.n¹)” se introduce textul „și r)”
6. La punctul 32, Articolul III în sintagma „(1) Calculul taxelor enumerate la art.291, cu excepția celor stipulate la lit.k), n¹) și p), se efectuează de către subiecții impunerii, în funcție de baza impozabilă și de cotele acestora” litera „p” se substituie cu litera „r”, și în sintagma „Calculul taxelor stipulate la art. 291 lit. k), n¹) și p) se efectuează de către organele împuternicite de autoritatea administrației publice locale.” litera „p)” se substituie cu litera „r)”.
7. La punctul 33, Articolul III litera „p)” se substituie cu litera „r)”
8. La punctul 34, Articolul III după textul „la alineatul (7), după textul „lit. k)” se introduce textul „ , n¹)” se introduce textul „și r); litera p) se exclude”.

9. La punctul 35, Articolul III, după textul „la alineatul (1), după textul „lit. k)” se introduce textul „ , n¹)” se introduce textul „și r); litera p) se exclude”. iar după textul „Responsabilitatea pentru virarea în termen la bugetele locale a taxelor locale stipulate la art. 289 lit. k), n¹)” se introduce textul „și r); litera p) se exclude”.
10. La punctul 36, Articolul III din tabel se exclude rândul care conține „lit. p) taxa pentru salubritate” și se completează cu un rând care va avea următorul conținut:

Denumirea taxei	Baza impozabilă a obiectului impunerii	Unitatea de măsură a cotei	Termenele de plată a taxei și de prezentare a dărilor de seamă fiscale de către subiecții impunerii și organele împuternicite
r) Taxa pentru dezvoltare	Suprafața proiectată în baza proiectului de execuție pentru care se cere autorizația de construcție	Lei per metru pătrat a suprafeței proiectate în baza proiectului de execuție	Conform condițiilor stabilite de către autoritatea administrației publice locale

11. Punctul 5 la Articolul XIII va avea următorul cuprins:

„Se completează cu Articolul 21.² cu următorul conținut

Articolul 21². Indemnizații lunare neimpozabile

- (1) Personalul din cadrul Autorităților Publice Locale poate beneficia de indemnizații lunare neimpozabile, proporțional timpului efectiv lucrat în luna respectivă.
- (2) Indicii indemnizațiilor pentru personalul din cadrul Autorităților Publice Locale, inclusiv Primar, se stabilesc anual de către Consiliul Local și nu pot depăși 50% din salariul de bază.
- (3) Indemnizațiile lunare neimpozabile pot fi achitate exclusiv din contul veniturilor proprii ale autorităților publice locale, inclusiv

defalcările de la Bugetul de Stat, cu condiția că ponderea cheltuielilor administrative ale Autorității Publice Locale din totalul veniturilor proprii, inclusiv defalcările de la Bugetul de stat nu va depăși, după cum urmează:

- 10% în cazul Municipiului Chișinău și Consiliilor Raionale,
- 20% în cazul Municipiului Bălți,
- 30% în cazul localităților reședință de raion,
- 50% în cazul celorlalte autorități publice locale.”

Punctele 5 -12 avansează cu un punct și devin respectiv punctele 6-13.

12.Articolul XIV va avea următorul conținut:

„Legea nr. 1164/1997 pentru punerea în aplicare a titlurilor I și II ale Codului fiscal (Republicată în temeiul Hotărârii Parlamentului nr. 1546-XIII din 25.02.1998 - Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 1998, nr. 26-27, art. 176), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

1. La articolul 24, alin. (36) textul „y)” se exclude, iar textul „300 mii de lei” se substituie cu textul „20 000 mii de lei”.

Articolul XIV avansează cu un articol și devine Articolul XV.

Notă de argumentare

Prin prezentul amendament se propune ajustarea cadrului normativ în vederea îmbunătățirii politicii bugetar-fiscale în special în ceea ce privește dezvoltarea capacității financiare a autorităților publice locale, dar și dezvoltarea autonomiei financiare a autorităților publice locale. Totodată amendamentul vine să dezvolte politica-bugetar propusă de Guvern în sensul remedierii unor neconcordanțe legislative generate proiectul propus de Guvern, dar și de diminuare a riscurilor de evaziune fiscală.

1. Amendamentul propus la pct. 1 al prezentului se propune extinderea dreptului de desemnare procentuală și asupra Federațiilor Sportive de Profil membri ale Comitetului Olimpic Național, Cluburilor Sportive Profesionale și a Asociațiilor Sportive de Amatori, înregistrați atât ca entitate legală cât și în registrul Federațiilor Sportive de Profil membre

ale Comitetului Olimpic Național cu condiția că acestea își desfășoară activitatea timp de cel puțin un an.

La momentul de față, conform articolului 15² din Codul Fiscal nr. 1163/1997 beneficiază exclusiv asociațiile obștești, fundațiile și instituțiile private înregistrate în Republica Moldova care desfășoară activități de utilitate publică în conformitate cu Legea nr.86/2020 cu privire la organizațiile necomerciale și cultele religioase și părțile componente ale acestora înregistrate în Republica Moldova care desfășoară activități sociale, morale, culturale sau de caritate.

Or, Analiza nivelului de dezvoltare a sportului de performanță relevă o degradare lentă a nivelului a acestuia.

Unul din principalii indicatori privind rezultatele sportului profesionist îl reprezintă numărul jucătorilor calificați și numărul medaliilor obținute de reprezentanții Republicii Moldova la Jocurile Olimpice. Astfel se constată că începând cu prima participare de la JO de la Atlanta din 1996 numărul atletilor calificați a scăzut continuu de la 40 de atletici în 1996 la Atlanta doar 23 în 2016 la Rio de Janeiro.

În aceeași ordine de idei se constată și o scădere drastică a numărului de medalii obținute la Jocurile Olimpice. Astfel dacă la JO 1996 atleticii din Republica Moldova au obținut 2 medalii – 1 de argint și 1 de bronz, atunci în perioada 2004-2016 atleticii din Moldova au reușit să obțină o singură medalie de bronz.

De asemenea este important de menționat faptul că în anii 2012 și 2016 atleticii moldoveni au reușit obținerea a 3 medalii de bronz, însă în toate trei cazuri acestea au fost retrase pentru utilizarea dopajului.

În altă ordine de idei, analiza datelor cantitative referitor număr total al sportivilor profesioniști denotă o scădere drastică a numărului de tineri atleți, în comparație cu numărul de atleți consacrați, fapt care demonstrează o scădere bruscă a dezvoltării sportului profesionist în rândul noilor generații.

Astfel, în perioada 1996-2018 numărul total al sportivilor care dețin categoria I Juniori a scăzut de cca. 3 ori de la 3457 în 1996 la doar 1163 în 2017. Mai mult de atât doar între 2011 și 2017 numărul acestora a scăzut de la 3374 la 1163.

Aceeași tendință se constată și în cazul sportivilor de Categoria I, II și III. Astfel, doar în perioada 2011 și 2017 numărul total al sportivilor de Categoria II și III a scăzut de la 3088 la 2700, iar a celor de Categoria I de la 602 la 440.

În același timp numărul sportivilor consacrați, care și-au început pregătirea în perioada anilor 1990-2000 este în creștere. În cazul Maeștrilor ai sportului creșterea este de la 17 în 1996 la 140 în 2017, iar în cazul Maeștrilor internaționali ai sportului creșterea este și mai impunătoare de la doar 9 în 1996 la 58 în 2018.

În aceste condiții, amendamentul propus reprezintă o măsură de suport a Federațiilor Sportive Olimpice care nu prevede în același timp care cheltuieli suplimentare de la bugetul de stat.

2. Amendamentul propus la pct. 2 – 10 țin realizarea unor modificări care țin de politica bugetar-fiscală în ceea ce privește taxele locale și anume:
 - Excluderea prevederilor privind taxa pentru salubritate
 - Includerea unei taxe locale noi și anume taxa pentru dezvoltare

Taxa pentru salubritate – Excluderea taxei pentru salubritate este motivată de următoarele raționamente. Taxa pentru salubritate a fost introdusă pentru prima dată în Codul Fiscal 1163/1997 în anul 2011 prin aprobarea Legii 167/2011 pentru modificarea și completarea unor acte legislative și avea titlul de „taxa pentru evacuarea deșeurilor”, incluzând aceleași subiecți și obiect al impozitării ca și Taxa pentru salubritate în vigoare la momentul de față. Raționamentul taxei în cauză consta în transferul responsabilității către Autoritățile Publice Locale a serviciului de evacuare a deșeurilor menajere din gospodăriile populației, iar achitarea serviciilor date fiind realizată prin intermediul unei taxe locale și

anume taxa de evacuare a deșeurilor. Autoritatea Publică Locală, fiind obligată ulterior să achiziționeze servicii de evacuare a deșeurilor de la agenții economici privați sau să realizeze acest serviciu prin intermediul entităților din subordine.

În continuare, prin legea 324/2013 pentru modificarea și completarea unor acte legislative, a fost modificat Codul Fiscal 1163/1997 prin care *taxa pentru evacuarea deșeurilor* a fost exclusă din lista taxelor locale. Ulterior, prin Hotărârea nr. 2 din 28.01.2014 Curtea Constituțională a declarat neconstituționale prevederile Legii 324/2013 în ceea ce privește excluderea taxelor pentru evacuarea deșeurilor, pe motivul că autorii legii nu au respectat procedura obligatorie de obținere a acceptului prealabil al Guvernului.

În acest sens, în vederea implementării Hotărârii Curții Constituționale nr. 2 din 28.01.2014, prin Legea 47/2014 pentru modificarea și completarea unor acte legislative, taxa pentru evacuarea deșeurilor a fost reintrodusă în Codul Fiscal nr. 1163/1997, cu următoarea formulare „taxa pentru salubritate”, având aceiași subiecți și obiect al impozitării.

În final, este important de menționat că prin Legea 257/2020 cu privire la modificarea unor acte normative au fost operate modificări la Legea nr. 397/2003 privind finanțele publice locale prin care a fost introdusă *taxa specială, care reprezintă o „plată percepută doar de la persoanele fizice și/sau persoanele juridice care utilizează sau beneficiază de serviciile publice locale create în interesul acestora, utilizată integral de către autoritățile reprezentative și deliberative ale unităților administrativ-teritoriale pentru acoperirea cheltuielilor de înființare a serviciilor publice de interes local, precum și pentru finanțarea cheltuielilor curente de întreținere și funcționare a acestor servicii”*.

Totodată, practica autorităților publice locale denotă că plata pentru serviciile de colectare a deșeurilor menajere este achitată direct prestatorului de servicii publice selectat de către autoritatea publică

locală, iar aplicarea taxei pentru salubritate nu este aplicată sau, precum în cazul municipiului Chișinău, este aplicată complementar cu taxa pentru serviciul de evacuare a deșeurilor.

Reieșind din cele menționate mai sus se constată caracterul desuet al *taxei pentru salubritate*. Pe de o parte în cazul celor mai multe Autorități Publice Locale taxa în cauză nu este aplicată (sau este aplicată suplimentar la taxele pentru serviciile de evacuare a deșeurilor achitate agenților economici), iar serviciile de evacuare a deșeurilor sunt realizate de către persoanele fizice și juridice în baza unor contracte de prestări servicii cu agenții economici selectați de către autoritățile publice locale. Pe de altă parte, prezența în cadrul normativ a *taxei speciale* (cu definiția prezentată mai sus), permite autorităților publice locale instituirea unor taxe locale pentru salubritate (evacuarea deșeurilor menajere de la persoanele fizice și/sau juridice) care să substituie taxa pentru serviciile prestate de către agenții economici autorizați de autoritățile publice locale să activeze în raza localității, în cazul în care Autoritatea Publică Locală va decide astfel.

În aceste circumstanțe se poate concluziona necesitatea excluderii taxei pentru salubritate din Codul Fiscal nr. 1163/1997.

Taxa pentru dezvoltare – instituirea unei noi taxe locale în Codul Fiscal este condiționată de evoluția din ultimii 30 de ani a domeniului construcțiilor. Astfel, dacă în perioada anterioară dezvoltarea imobiliară era realizată în paralel cu dezvoltarea infrastructurii sociale, de ambele fiind responsabilă autoritatea publică, atunci începând cu anul 1991 dezvoltarea imobiliară este asigurată de agenții economici privați, iar de dezvoltarea infrastructurii sociale sunt responsabile autoritățile publice locale.

Or, în realitățile economice ale Republicii Moldova se constată o disproporționalitate dintre capacitatea investițională a autorităților publice și cea a agenților economici privați. Practica ultimilor 15-20 de ani

denotă o creștere substanțială a numărului de cartiere noi care sunt lipsite de infrastructura socială necesară (școli, grădinițe, spitale, policlinici, infrastructura culturală, drumuri și căi de acces, spații de agrement, etc.). Acest lucru este specific atât urbelor mari (cartiere întregi cu blocuri multietajate), cât și mediului rural – cartierele noi (așa zisul plan nou).

În aceste condiții, se constată necesitatea instituirii unei taxe locale speciale pentru dezvoltare, care să fie achitată de dezvoltatorii imobiliari pentru fiecare metru pătrat construit și prin care bugetul autorității publice locale să poată beneficia de resurse financiare suplimentare pentru dezvoltarea infrastructurii sociale din localitate.

3. Amendamentul propus la pct. 11 urmărește dezvoltarea autonomiei financiare a autorităților publice locale și creșterea motivării financiare și implicit a profesionalismului personalului din cadrul Primăriilor. Amendamentul propus, vine cu ideea instituirea dreptului acordării de către autoritățile publice locale (în baza votului Consiliului Local) a unei indemnizații neimpozabile angajaților exclusiv din contul veniturilor proprii ale autorităților publice locale și cu condiția ca cheltuielile totale administrative să nu depășească 50% din veniturile proprii ale autorităților publice locale.

Având în vedere realitățile economice din Republica Moldova, la etapa actuală de prevederile legii date vor putea beneficia cca. 12.5-15% din totalul autorităților Publice Locale de nivelul I și II din. Totodată modelul propus facilitează motivarea autorităților publice locale pentru dezvoltarea economică a localității și implicit a creșterii veniturilor proprii, dar și optimizarea cheltuielilor administrative în vederea obținerii posibilității redirectionării unei părți din resursele obținute în urma optimizării spre motivarea financiară a personalului angajat.

Amendamentul dat nu prevede careva cheltuieli de la bugetul de stat.

4. Amendamentul propus la pct. 12 urmărește realizarea a 2 modificări la Legea 1164/1997 pentru punerea în aplicare a titlurilor I și II ale Codului fiscal și anume:

- i) Excluderea sintagme „y” din articolul 24, alin. (36) urmărește ajustarea cadrului normativ cu prevederile proiectului Legii nr. 365 din 22.11.2021 privind modificarea unor acte normative (politica bugetar-fiscală). Astfel, privind punctul 2 din Articolul III al proiectului de lege sus-menționat se propune abrogarea lit. y din art. 20 al Codului Fiscal 1163/1997. Or, prevederile din art. 24, alin. (36) prevede că „Achizițiile efectuate de către persoanele juridice de la persoanele fizice care nu desfășoară activitate de întreprinzător, din care a fost reținut și achitat la buget impozitul în conformitate cu art.901 alin.(35) din Codul fiscal, și achizițiile specificate la art.20 lit.y) și y2) din Codul fiscal nu sînt pasibile de verificare, în cadrul controalelor fiscale, în cazul în care nu depășesc suma de 300 de mii de lei cumulativ pe parcursul unui an fiscal pentru fiecare persoană fizică în parte”. Însă în condițiile abrogării lit. „y” art. 20 din Codul Fiscal se constată apariția unei limitări a Serviciul Fiscal de Stat în verificarea corectitudinii raportării de către persoanele juridice, agenți colectori de deșeuri, a plăților efectuate persoanelor fizice și impozitului pe venit reținut la sursă.
- ii) Substituirea sumei de „300 mii de lei” cu suma de „20 mii de lei” urmărește diminuarea riscurilor de evaziune fiscală. În condițiile aplicării modificărilor sus-menționate (excluderea lit. y din art. 20 al Cod Fiscal 1163/1997) prevederile aferente sumei de „300 mii de lei” se vor referi exclusiv la lit. y² art. 20 din Codul Fiscal 1163/1997 *„veniturile obținute de persoanele fizice, cu excepția întreprinzătorilor individuali și a gospodăriilor țărănești (de fermier), de la livrarea laptelui natural.*

În condițiile în care conform datelor oficiale ale Biroului Național de Statistică în ultimii 5 ani productivitatea medie a unei vaci a constituit cca. 3500 litri de lapte pe an, iar prețul mediu al unui litru de lapte

achitat gospodăriilor casnice a constituit 6 lei, se poate constata că valoarea totală medie anuală încasată de o gospodărie casnică pentru o vacă constituite cca. 21 mii lei.

În aceste condiții se constată necesitatea ajustării valorii achiziției efectuate de către persoanele juridice de la persoanele fizice care nu desfășoară activitate de întreprinzător, din care a fost reținut și achitat la buget impozitul în conformitate cu art.901 alin.(35) din Codul fiscal la doar 20 mii lei pentru care nu se permite verificarea în cadrul controalelor fiscale.

Implementarea amendamentului în cauză va diminua riscurile de evaziune fiscală ale agenților economici-achizitori de lapte de gospodăriile casnice, întrucât organele fiscale vor avea posibilitatea verificării valorii achitate gospodăriilor casnice de către agenții economici.

Alexandr TRUBCA
Deputat

Parlamentul
Republicii Moldova

LV nr. 21.11/03-89

25.11.2021

Deputat în Parlamentul Republicii Moldova

**Domnului Dumitru Alaiba,
Președinte al Comisiei Economiei, Buget și Finanțe**

AMENDAMENT

la Proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative

nr. 365 h.349 din 19.11.2021

În conformitate cu prevederile art.59 din Regulamentul Parlamentului, adoptat prin Legea nr.797/1996 se înaintează cu titlu de amendament la proiectul menționat supra.

Art. VIII se completează după cum urmează:

1. Articolul 4:

- alineatul (3) litera d) după cuvântul „estimate” se introduce textul: „în mod masiv”, iar anul „2017” se substituie cu „2024”;
 - alineatul (4) se expune într-o nouă redacție, după cum urmează: *„Cotele concrete ale impozitului funciar și impozitului pe bunurile imobiliare se stabilesc anual de către autoritățile reprezentative ale administrației publice locale la aprobarea bugetelor respective, conform criteriilor specificate în anexele nr.1 și nr.2 la prezenta lege, iar creșterea anuală a impozitului funciar nu va depăși cuantumul de 100% din cotele minime stabilite în anexa 1.”;*
 - la alineatul (5) liniuța a doua cuvintele „de inventariere” se exclud;
2. În titlul anexei nr. 1 cuvântul „maxime” se substituie cu cuvântul „minime”;
3. În anexa nr. 1 pct. 2 lit. a) și a) cuvântul „domiciliu” se substituie cu cuvântul „casă”;
4. În anexa nr. 2 pct. 1 prima liniuță numărul „0,1” se substituie cu textul „0,05-0,4”.

Deputații în Parlament

Marisa Robol
Elimia Bandalac
Artemio Cătănoi

Lazarenco Sergiu
Furber Roxana

Nota de argumentare

Prezentul amendament derivă din obligațiile pe plan național și internațional a Republicii Moldova, ținând în același timp revenirea în câmpul prevederilor constituționale, pe domeniul fiscal local și asigurării principiului echității fiscale între contribuabili.

Sistemul fiscal reprezintă un sistem complex alcătuit dintr-o diversitate de elemente (materie impozabilă, cote, subiecți fiscali), între care se manifestă relații care apar ca urmare a proiectării, legiferării, așezării și perceperii impozitelor. Toate elementele sistemului fiscal sunt reglementate juridic, asigurând preluarea reglementată a unor părți din PIB de către stat, în procesul redistribuirii și consumului. Fiecare stat are propriul sistem fiscal, fiind în strânsă legătură cu gradul de dezvoltare social-economică. Sistemul fiscal este chemat să stimuleze munca, să încurajeze economisirea și să favorizeze eforturile de investiții. În componența sistemului fiscal intră atât impozitele directe, cât și cele indirecte prelevate de la persoanele fizice și juridice. În cadrul acestora, impozitul pe venit, taxa pe valoarea adăugată și accizele ocupă poziții dominante, constituind pilonii sistemului fiscal național. Iar pentru satisfacerea nevoilor de finanțare în continuă creștere, se prevede a se urmări și alte elemente ale materiei impozabile în vederea impunerii.

Politica în domeniul fiscalității este esențială pentru stat, întrucât, dacă nu ar avea venituri, guvernele nu ar putea să-și pună în aplicare politicile în anumite domenii, astfel, modalitatea de a acoperi nevoile publice depinde foarte mult de impozite, implicit de componenta fiscală.

Finanțele publice locale fac parte integrantă din sistemul finanțelor publice și includ bugetele unităților administrativ-teritoriale de nivelul I și nivelul II, care reprezintă totalitatea veniturilor și cheltuielilor pentru exercitarea funcțiilor ce sunt în competența acestora.

Politica Guvernului în domeniul raporturilor interbugetare trebuie să fie bazată pe principiile constituționale, prevederile legilor privind administrația publică locală și privind finanțele publice locale, pornind de la baza economico-financiară a teritoriilor, competențele și responsabilitățile autorităților publice centrale și locale în toate domeniile de activitate.

În conformitate cu prevederile cadrului legislativ în vigoare, toate unitățile administrativ-teritoriale dispun de autonomie financiară și, respectiv, urmează să-și elaboreze și să aprobe bugetele anuale proprii în limita resurselor financiare disponibile, care urmează să fie centrate pe veniturile proprii ale APL.

Astfel delimitarea competențelor în domeniul veniturilor bugetare trebuie să fie orientată spre asigurarea unei responsabilități solidare a autorităților administrației publice centrale și celor locale pentru realizarea părții de venituri a bugetului consolidat;

Extinderea competenței consiliilor locale în implementarea și utilizarea taxelor locale, a cuantumului diferențiat a acestora, rămâne a fi un deziderat nerealizat. Competențele în domeniul cheltuielilor bugetare urmau fi delimitate în baza consolidării responsabilităților pentru serviciile publice, care urmau a fi

oferite de către autoritățile locale în cadrul unei responsabilități financiare clar stabilite.

Este important de menționat faptul că absolut toate documentele de planificare strategică și reformele sistemului fiscal, declarativ, au urmărit și urmăresc în continuare obiectivul de descentralizare financiară și întărirea capacităților fiscale a APL.

Impozitul pe proprietate este unul din cel mai important impozit local din țările în curs de dezvoltare. În cazul orașelor mari, din această sursă de venituri sunt finanțate aproximativ o treime din toate cheltuielile realizate de administrația publică respectivă. Veniturile din impozitul pe proprietate se referă la impozitele pe clădiri, terenuri și în mod normal pe autovehicule, prelevate de la persoanele fizice și juridice. Pe lângă importanța pur fiscală a impozitului pe proprietate, acesta oferă imagine generală cu privire la economia locală. Valoarea asociată bazei de impozitare reflectă vigoarea sau slăbiciunea economiei pe plan local.

Ratificarea Cartei Europene a reprezentat un pas important spre garantarea unei autonomii bugetare eficiente, reale pentru comunitățile din republică, adoptându-se cu această ocazie și o serie de reguli de bună practică cu impact pozitiv important asupra finanțelor publice locale. Republica Moldova și-a asumat prin acest document o anume stabilitate a principalelor mecanisme de autoadministrare locală, inclusiv de natură financiară, prin stipularea lor în Constituție și în legi organice. Astfel, în perioada ce s-a scurs de la ratificarea Cartei Europene, au fost adoptate legi care definesc sistemul de venituri locale și sistemul de transferuri; a fost creat un spațiu rezonabil de autonomie alocativă la nivel subnațional, în care fiecare dintre cele două niveluri are, teoretic, resursele necesare și posibilitatea de a decide asupra utilizării lor; a fost instituit un mecanism de asigurare a coeziunii teritoriale, prin transferurile de la bugetul central, care în principiu, trebuie să asigure un anume grad de echilibrare a resurselor disponibile pe cap de locuitor între unitățile administrativ-teritoriale de același nivel.

Pe parcursul ultimilor ani s-a constatat însă că transpunerea în practică a normelor cuprinse în Carta Europeană s-a dovedit a fi un proces deloc simplu. Tradiția administrativă înrădăcinată nu corespunde spiritului noilor practici europene. Pe de altă parte schimbările instituționale au survenit ori prea rapid pentru ca practica să prindă rădăcini, ori dimpotrivă, nu au mers suficient de ritmic și departe. S-au perpetuat astfel o serie de neajunsuri în sistemul de finanțare locală care în momentul de față afectează serios autonomia locală.

UAT din Republica Moldova dispun de o bază fiscală insuficientă, economiile locale confruntându-se cu incapacitatea de a genera venituri în cantitatea necesară. Acestea sunt limitate și nu permit responsabilizarea autorităților APL în fața colectivității locale de contribuitori. APL nu dispune de surse proprii de venit importante, și ca urmare nu poate decide și rezolva în mod independent multe dintre problemele apărute. Actualele impozite și taxe locale generează sume mici, care reprezintă un procent redus din bugetele locale – mai

puțin de 15% din bugetul local. În plus, autoritățile APL au posibilități limitate de a: (i) modifica nivelurile sau baza taxelor și impozitelor locale prevăzute în Codul fiscal; (ii) evalua și reevalua periodic proprietatea imobiliară; (iii) stabili facilități fiscale proprii pentru taxele și impozitele locale.

În cadrul celei de-a 36-a sesiuni a Congresului Autorităților Locale și Regionale al Consiliului Europei a fost aprobată nota de recomandare nr. 436 (2019), prin care Congresul și exprimat îngrijorarea față de mai multe restanțe a Republicii Moldova la capitolul democrație și autonomie locală, din care merită a fi menționate ca relevante prezentului amendament, următoarele:

a. Strategia Națională de Descentralizare și Harta Rutieră pentru implementarea Recomandării 322 (2012), semnate împreună de Congresul Consiliului Europei și Guvernul Republicii Moldova, a fost implementată numai într-o mică măsură, iar nivelul autonomiei locale pare a fi erodat de o tendință către recentralizare; în plus, Recomandările Congresului 179 (2005), 322 (2012) și 411 (2018) nu au fost implementate în întregime;

b. Autonomia financiară a autorităților locale este foarte limitată, iar finanțele lor sunt extrem de sărace, atât ca proporție a propriilor venituri în bugetul local, cât și ca parte a cheltuielilor locale în cadrul cheltuielilor totale din sectorul public. Autoritățile locale depind în mod clar de transferurile și subsidiile de la stat;

c. Sistemul fiscal local este foarte slăbit. Lipsa unei delimitări corespunzătoare a teritoriului municipal față de proprietatea privată sau de stat face imposibilă evaluarea unităților teritoriale în scopul taxării și provoacă o pierdere a potențialelor venituri locale;

d. În multe cazuri, legea atribuie competențe noi autorităților locale, fără să prevadă resurse financiare noi și adecvate;

e. Autoritățile locale nu se bucură de discreție deplină în exercitarea acțiunilor lor privind orice chestiune care nu este nici exclusă din competențele lor, nici atribuită oricărei alte autorități;

În același timp Cabinetul de miniștri la insistența Congresului a solicitat autorităților din Republica Moldova:

a. să revină pe calea descentralizării printr-o implementare deplină și adecvată a tuturor recomandărilor Congresului: 179 (2005), 322 (2012) și 411 (2018), cât și prin trecerea competențelor către nivelul local și accelerarea procesului de realizare a obiectivelor aprobate în Strategia Națională a Descentralizării și alte politici relevante;

b. să aloce fonduri suficiente autorităților locale, potrivit principiului că resursele trebuie să fie pe măsura funcțiilor;

c. să sporească puterea fiscală a autorităților locale prin abilitarea lor de a stabili taxe locale și de a determina rata acestora, și prin clarificarea delimitării teritoriului municipal, în scopul re-evaluării lui în vederea impozitării;

Perioada anilor 1998-2005 a avut o consistență deosebită la nivelul cadrului normativ în parte ce ține de redimensionarea sistemului de evaluare și

implicit aplicarea impozitului pe bunurile imobile, în mod unitar, bazat pe valoarea estimată în mod masiv. În acest sens s-a decis excluderea aplicării a 2 impozite separate: i) impozitul funciar (aplicat în baza cotelor stabilite prin Lege); și impozit pe bunurile imobiliare (calculat în baza valorii de inventariere care se determină conform indicilor comasați ai valorii de inventariere)

Începând cu anul 2002 s-a inițiat, cu suportul Băncii Mondiale (BM), implementarea noului sistem de impozitare a bunurilor imobiliare. Deși noul sistem părea a fi mai avansat datorită unei complexități mai mare, experiența Republicii Moldova urmare schimbării cu jumătăți de măsuri a sistemului de impozitare a bunurilor imobile denotă evoluții nefaste în acest sector. Așteptările urmare aplicării reformelor avansate, necesită a fi corelate cu condițiile din țară și cu capacitățile existente ale autorităților care trebuie să aplice sistemul reformat.

Deși aplicarea integrală a noului sistem de impozitare, care prevede evaluarea primară a bunurilor imobiliare și reevaluarea acestora o dată la 3 ani, trebuia să înceapă din anul 2004, nici până în prezent nu s-a realizat o evaluare primară a bunurilor imobiliare pe întreg teritoriul Republicii Moldova. Doar 12,5% din proprietăți au fost evaluate în masă. Reevaluarea bunurilor imobiliare nu s-a realizat niciodată.

Moldova fiind o țară agricolă, majoritatea populației trăind în zonele rurale, situația APL, în special a celor mici, este puternic influențată de această realitate, nemaivorbind de aspectele legate de echitatea socială (o parte din cetățeni plătesc impozite în baza noului sistem, alții în condițiile vechi). În mod firesc, aplicarea noului sistem trebuia începută doar după ce s-ar fi realizat evaluarea în masă integrală a bunurilor imobiliare.

Includerea componentei de evaluare a bunurilor imobile în scopul impozitării în noul proiect finanțat de Banca Mondială ar putea fi o soluție pentru această problemă. În același timp din informațiile prezentate de către ASP, în cadrul audierilor parlamentare, referitor la progresul realizării obiectivelor proiectului (PEÎF) relevă o trenare îngrijorătoare, fiind calificată de Banca Mondială ca moderat nesatisfăcătoare. Aceasta pune sub un mare semn de întrebare realizarea în termen a obiectivului final și anume evaluarea masivă a bunurilor imobile în scopul impozitării. În această situație APL nu vor putea aplica noile valori mai devreme de anul 2025.

Anume implementarea fragmentată sau ne-implementarea mai multor etape a noului sistem de evaluare în scopul impozitării a dus la niște rezultate nefaste pentru bugetele locale, care conform estimărilor specialiștilor au înregistrat venituri ratate care ajung la cifra alarmantă de 20 miliarde lei, pentru această perioadă.

În acest sens studiile efectuate de mai mulți experți și reprezentanți ai mediului academic și științific aduc în prim plan regresul constant al ponderii impozitului pe bunurile imobile în cadrul fiscal general. Acest impozit devine unul tot mai neesențial în structura bugetelor Locale în special în localitățile rurale (comune, sate și orașe mici).

Conform informației MF, costul total de administrare a impozitului pe proprietate, nu este ținut separat, deoarece impozitul pe proprietate se administrează de către SFS în comun cu serviciile de colectare a impozitelor și taxelor locale din cadrul primăriilor.

Cu toate acestea, se estimează ca cca 2000 persoane cu salariul mediu lunar de 2500 lei (cu toate impozitele aferente), sunt antrenați în colectarea impozitelor imobiliare, ceea ce constituie un cost anual estimativ de cca 60 mln. lei. Cheltuielile estimative de informare a fiecărui contribuabil cu privire la valorile și impozitele pe proprietatea lor imobiliară va fi de 6,5 mln. lei ($(4,5 \text{ lei} \times 1,336,428) + 0,5 \text{ mln tiparul notificărilor}$).

Astfel, costurile totale de administrare în cadrul serviciilor de colectare a impozitelor și taxelor locale în anul 2012 a constituit 66,5 mln lei; cu încasări din impozitele pe proprietate de 154,4 mln lei, ceea ce constituie 43% din impozitul pe proprietate colectat. Acest procent este gradual mai mare pentru localitățile rurale unde evaluarea bunurilor imobile nu s-a efectuat iar cuantumul acestor impozite nu au fost indexate/actualizate din 1997. Pentru o bună parte de localități rurale cheltuielile de administrare a acestor impozite sunt practic egale sau chiar depășesc încasările. Respectiv pentru localitățile rurale, în condițiile plafonării acestor impozite și neexecutării obligațiilor asumate de către Parlament și Guvern, APL nu doar nu beneficiază din aceste impozite dar și înregistrează cheltuieli care depășesc încasările.

Pentru a putea înțelege mai bine regresul impactului bugetar a acestor impozite, le-am raportat în raport la mai mulți indici de dezvoltare economică, pe care le prezentăm mai jos.

Conform datelor BNS indicele prețurilor de consum în perioada ianuarie 2000 (anul de referință la care a fost aprobat plafoanele maxime ale impozitului funciar valabil până la moment)- ianuarie 2020 a constituit 475,84% (prețurile medii de consum au crescut de circa 4,8 ori). Rata inflației în perioada ianuarie 2000 - ianuarie 2020 a constituit 375,84%.

Exemplu:

Mărfurile și serviciile în valoare de 1,5 lei (sumă echivalentă cuantumului maxim a impozitului funciar aprobat pentru 1 grad/ha) la începutul lunii ianuarie 2000, au valorat 7,1 lei la sfârșitul lunii ianuarie 2020. Pentru valoarea de 110 lei (sumă echivalentă cuantumului maxim a impozitului funciar aprobat pentru 1 ha de teren agricol fără indici cadastrali) la începutul lunii ianuarie 2000, au valorat 523,4 lei la sfârșitul lunii ianuarie 2020.

Valoarea estimativă a mărfurilor și serviciilor în ianuarie 2020 este calculată de BNS, pe baza indicelui general al prețurilor de consum față de ianuarie 2000 (conform structurii coșului mediu de consum al gospodăriilor populației).

Raportat la prețurile și indicii de vânzare a producției agricole pe Producția agricolă, ani și unitatea de măsură, conform datelor BNS, pentru valoarea de 1,5 lei (sumă echivalentă cuantumului maxim a impozitului funciar aprobat pentru 1 grad/ha) la începutul lunii ianuarie 2000, au valorat 4,8 lei la sfârșitul lunii

ianuarie 2020. Pentru valoarea de 110 lei (sumă echivalentă cuantumului maxim a impozitului funciar aprobat pentru 1 ha de teren agricol fără indici cadastrali) la începutul lunii ianuarie 2000, au valorat 351,9 lei la sfârșitul lunii ianuarie 2020.

Creșterea salariului mediu pe economie pentru anii de referință: 407.9 lei în anul 2000 și 7943.0 lei în anul 2020.

Ponderea impozitului funciar în structura presiunii fiscale generale a scăzut de la 0,86% în anul 2001 la 0,08%, în anul 2020, în timp ce presiunea fiscală generală pentru această perioadă a înregistrat o creștere de la 24,15% în anul 2001 la 32,6 în 2020, ponderea maximă a presiunii fiscale generale în toată această perioadă a fost de 33,58% în 2007.

Cumulativ cu alte prevederi ale cadrului normativ și aplicare selectivă a valorilor estimate după noul sistem au dus la încălcarea mai multor norme și drepturi de ordin constituțional.

Aplicarea selectivă a valorilor estimate după noul sistem au generat o inechitate fiscală chiar la nivelul proprietarilor din aceeași UAT. Și anume a dus la încălcarea principiului de asigurare de către sistemul legal de impuneri a așezării juste a sarcinilor fiscale (art. 58, alin. (2) din Constituție).

În același timp acțiunile de-a lungul timpului, cu caracter repetitiv, a claselor de guvernare de plafonare a impozitelor și taxelor locale au fost declarate în mod repetat neconstituționale de către înalta Curte (a se vedea: i) *Hotărârea nr. 2 din 28.01.2014 pentru controlul constituționalității unor prevederi fiscale referitoare la taxele locale*; ii) *Hotărârea nr. 27 din 14.09.2021 a sesizării nr. 220a/2020 pentru controlul constituționalității unor prevederi din Legea nr. 257 din 16 decembrie 2020 cu privire la modificarea unor acte normative (prerogativa de a stabili cuantumul taxelor locale)*)

Proiectul nu implică costuri financiare suplimentare la bugetul public național. Se preconizează ca în urma implementării normelor menționate vor fi acumulate la buget venituri adiționale în sumă de + mil. lei.

Deputații în Parlament

Larisa Voloch
Artemie Călanoi
Lăzarenco Sergiu
Tubea Alexandru
Efimie Bandăla

Parlamentul
Republicii Moldova

PB nr. 29/11-221

"29" noiembrie 2021

Deputat în Parlamentul Republicii Moldova

Comisia Economie, Buget și Finanțe

AMENDAMENT

la proiectul de Lege nr.365/2021 pentru modificarea unor acte normative

În conformitate cu prevederile art. 59 din Regulamentul Parlamentului, aprobat prin Legea nr. 797/1996, propun următorul amendament la proiectul de Lege nr.365/2021 pentru modificarea unor acte normative și anume:

La Art. III. – Codul Fiscal nr.1163-XIII din 24 aprilie, 1997 (*Republicat în Monitorul Oficial ediția specială din 8 februarie 2007*), cu modificările ulterioare, se modifică și se completează după cum urmează:

1. Se completează cu un nou pct 1¹ cu următorul cuprins:

„La articolul 15, litera b¹) va avea următoarea redacție:

„b¹) pentru persoanele juridice, gospodăriile țărănești (de fermieri) și întreprinzătorii individuali – în mărime de 0% din venitul anual impozabil cu condiția respectării dispozițiilor alineatului (23⁶) al articolului 24 al Legii pentru punerea în aplicare a titlurilor I și II ale Codului Fiscal;”

Se completează cu nou articol:

„Art. XV. Legea pentru punerea în aplicare a titlurilor I și II ale Codului fiscal nr.1164-XIII din 24.04.97 (Republicat în Monitorul Oficial, ediție specială din 08 februarie 2007) cu modificările și completările ulterioare se modifică și completează după cum urmează:

1. Articolul 24 se completează cu alineatul (23⁶) cu următorul cuprins:

„ (23⁶) Cota prevăzută la articolul 15 litera b) din Cod fiscal se va aplica, după cum urmează:

- a) în cazul în care venitul or partea din el, determinat în conformitate cu prevederile Codului fiscal, ca venit impozabil este direcționat în perioada raportată spre *investire*. Investirea presupune toate tipurile de cheltuieli pentru creșterea capitalului propriu a întreprinderii și creșterea activelor materiale, nemateriale și financiare ale acesteia.

- b) în cazul direcționării venitului, ce urmează a fi impozitat, spre alte scopuri, diferite de cele ce țin de investiții, agenții economici vor achita la buget suma impozitului pe venit de 12%, cu excepția gospodăriilor țărănești (de fermieri), venitul cărora este impozitat cu aplicarea cotei de 7% cu aplicarea sancțiunilor stabilite în conformitate cu prevederile Codului Fiscal;
- c) în cazul aplicării cotei zero pentru impozitarea venitului, direcționat spre alte scopuri, diferite de investițiile, agenții economici vor achita o amendă adăugată în mărime de 30% din suma impozitului pe venit;
- d) aplicarea cotei zero a impozitului pe venit nu scutește persoanele, indicate la articolul 15 litera b) din Codul fiscal de prezentarea a declarațiilor în conformitate cu prevederile articolului 83 din Codul fiscal;
- e) rezidenților zonelor economice libere, specificați la articolul 49 literele a) și b) din Codul fiscal se pune în aplicare cota zero a impozitului pe venit cu condiția respectării prevederilor articolului 49 literele a) și b) din Codul fiscal și articolul 23⁶ al prezentei Legi;
- f) în perioada de acțiune a cotei, prevăzute la articolul 15 litera b¹) din Codul fiscal se suspendă acțiunea dispozițiilor prevăzute în Titlul 7¹, articolul 80¹ alineatul (3), articolului 81 alineatul (2) și a articolelor 82,84, 87.”

Argumentare:

Crearea unui climat investițional favorabil, perfecționarea instrumentelor de atragere a investitorilor străini și autohtoni, precum și promovarea produselor autohtone întru creșterea competitivității economiei reprezintă priorități fundamentale în activitatea oricărei guvernări. În acest sens, elaborarea, promovarea și implementarea unei politici economice comprehensive în domeniul atragerii investițiilor și promovării exportului este în strânsă legătură cu o creștere economică bazată pe inovații și investiții. Contribuția investițiilor la creșterea competitivității întreprinderilor și la facilitarea transferului tehnologic, crearea de noi locuri de muncă și stimularea comerțului exterior sunt elemente de bază considerate în procesul elaborării și implementării politicilor de atragere a investițiilor și promovare a exporturilor.

În scopul creării de condiții pentru relansarea economică, pentru investiții în dezvoltarea și modernizarea producției, se propune introducerea cotei zero a impozitului pe venit pentru persoanele juridice, gospodăriile țărănești (de fermieri) și întreprinzătorii individuali. Cota zero a impozitului pe venit este aplicată cu condiția că venitul obținut este direcționat spre investiții în dezvoltarea producției proprii (lucrări, servicii). Investițiile în dezvoltarea producției proprii prevede efectuarea, din veniturile obținute, a cheltuielilor pentru achiziționarea, repararea, modernizarea fondurilor fixe, majorarea activelor curente în scopul creșterii volumului de producție și/sau producere a unor noi tipuri de produse (lucrări, servicii).

Cu respect,

Petru BURDUJA

Tatiana CUNETCHI

Parlamentul
Republicii Moldova

IC nr. 07/03-96

29.11.2021

Deputat în Parlamentul Republicii Moldova

Domnului Alaiba Dumitru
Președinte al Comisiei economie, buget și finanțe

AMENDAMENT

**la proiectul de lege pentru modificarea și completarea
unor acte normative**

(nr. 365 din 19 noiembrie 2021)

În conformitate cu prevederile art. 59 din Regulamentul Parlamentului, adoptat prin Legea nr.797-XIII din 2 aprilie 1996, prezint următorul amendament:

1. La art. XIII. pct.11, alineatului 1 la pct.12 din notele la Tabel, după cuvântul „Director,”, să fie completat cu textul „șef centru,”.

Motivarea:

În conformitate cu schema de încadrare, elaborată și transmisă către Ministerul Mediului, fondul lunar de salarizare pentru anul 2021 este 1.365.820,00, pe când fondul anual este de 16.389.840,00.

În conformitate cu Propunerile din Politica bugetar-fiscală pentru anul 2022, funcțiilor de director, șef direcție, șef secție, șef serviciu, specialist principal și superior, li se adăugă 5, respectiv 3 clase de salarizare.

Cheltuielile suplimentar necesare pentru aceste majorări, față de fondul actual de salarizare, reprezintă – 27.000,00 lei lunar sau

324.000,00 lei anual, plus 32.400,00 lei pentru plata sporului de performanță (10%).

Pentru includerea funcției „șef centru” în modificarea propusă de Guvern, surse suplimentare nu sunt necesare, deoarece, conform calculelor noastre acestea se încadrează în suma de 0,44 mln lei, prevăzută în proiectul bugetului.

Pentru amendamentul propus în solicitarea precedentă, adică majorarea cu 2 clase consecutive a grilei de salarizare pentru meteorologi, ingineri și tehnicieni, suma suplimentară de mijloace financiare necesară este de 31.000,00 lei lunar, sau 372.000,00 lei anual, plus 37.200,00 lei pentru plata sporului. În total 409.000,00 lei.

Astfel, conform proiectului legii și amendamentului propus, suma suplimentară de mijloace financiare solicitată pentru majorarea cu 5 clase a funcțiilor de conducere, cu 3 a specialiștilor și cu 2 a meteorologilor, inginerilor și tehnicienilor este de 765.600,00 lei anual.

Tabelul cu calculele efectuate se anexează.

	Fondul lunar de salarizare, lei	Fondul anual de salarizare, lei	Necesar suplimentar anual, lei	Plus spor, lei	Total, lei
Actual	1.365.820,00	16.389.840,00			
Cu majorare conform propunerii actuale la buget (propunerea Guvernului)	1.392.820,00	16.713.840,00	324.000.00,00	32.400,00	356.400,00
Cu majorare conform amendamentului pentru meteorologi, ingineri și tehnicieni (propunerea Parlamentului)	1.396.820,00	16.761.840,00	372.000.00,00	37.200,00	409.200,00
TOTAL					765 600,00

2. alineatul 3 la pct.12 din notele la Tabel, cuvântul „specialist” să fie substituit cu textul: „meteorolog, inginer principal, inginer superior, inginer, tehnician superior,” și în continuare după text.

Motivarea:

Necesitatea acestei modificări rezidă în faptul că având în vedere unicitatea serviciilor prestate de instituție, s-a propus completarea Anexei nr. 10 la Legea nr.270/2018 cu mai multe poziții noi, care să reflecte diversitatea, complexitatea și întregul spectru de competențe funcționale atribuite angajaților Serviciului Hidrometeorologic de Stat. Totodată, modificările propuse de către Serviciu urmează să excludă situațiile în care statele de personal se completează cu funcții care nu sunt caracteristice domeniilor de activitate.

Astfel, *Clasificatorul ocupațiilor din Republica Moldova (CORM 006-14)*, aprobat prin Ordinul ministrului muncii, protecției sociale și familiei nr. 22 din 03 martie 2014, prevede ocupații specifice domeniului de activitate, gestionat de către Serviciul Hidrometeorologic de Stat, cum ar fi: meteorolog (211207), meteorolog previzionist (211208), hidrolog (211412), hidrolog principal (132407), agrometeorolog (211201), sinoptician (211210), tehnician meteorolog (311120), tehnician hidrolog (311118), observator la posturile hidrometeorologice (311108). Pe de altă parte, la anexa nr. 10 la Legea nr. 270 din 23 noiembrie 2018 privind sistemul unitar de salarizare în sistemul bugetar este prevăzută doar funcția de meteorolog.

Respectiv, având în vedere dificultățile întâmpinate la elaborarea proiectelor privind statele de personal și schema de încadrare a instituției, pentru a asigura ca denumirea funcțiilor să reflecte complexitatea atribuțiilor și sarcinilor îndeplinite de titularii acestor funcții, s-a propus, în anexa prenotată supra, a fi incluse funcțiile după cum urmează:

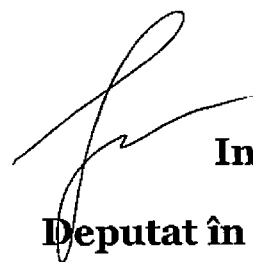
- 1) agrometeorolog;
- 2) hidrolog;
- 4) tehnician agrometeorolog;
- 5) tehnician meteorolog;
- 6) tehnician hidrolog;

Pentru a asigura motivarea financiară a personalului, care exercită profesii extrem de rare, care de altfel sunt unice în structura autorităților administrației publice din Republica Moldova, s-a solicitat ca pentru clasele de salarizare pentru specialiștii calificați să fie cu cel puțin 2 trepte mai mari decât pentru funcțiile de ingineri principali, iar pentru tehnicieni, cu 4 trepte mai mari decât clasele de salarizare stabilite pentru tehnicienii superiori în alte domenii.

În această situație, specialiștii în domeniul hidrometeorologiei urmau să beneficieze de o majorare neesențială la salariu, dar suficientă pentru a scoate în evidență importanța muncii prestate. Prin suplinirea anexei nr. 10, menționată anterior, cu funcțiile eficient delimitate, inerente activității hidrometeorologice se va stabili conformitatea raportului dintre setul de sarcini, atribuții și responsabilități îndeplinite și asumate de specialiștii Serviciului Hidrometeorologic de Stat cu funcția ocupată de facto.

Din punct de vedere financiar, modificările solicitate sunt estimate la suma de 440,00 mii lei anual (salariu tarifar) pentru 85 de tehnicieni (meteorologi, hidrologi, agrometeorologi) și 65 de funcții de specialitate (meteorolog, climatologi, hidrologi), etc.

În același timp, majorarea exclusivă a nivelului de remunerare pentru unele categorii de angajați, va crea un sistem disproporțional de remunerare în cadrul sistemului, fiind astfel diminuat rolul personalului care asigură funcționarea subdiviziunilor hidrometeorologice și fără de care ultimele nu pot activa eficient, în condițiile progresului tehnico-științific.

Ina COȘERU

Deputat în Parlament

Parlamentul
Republicii Moldova

SL nr. 01/03-9

26 noiembrie 2021

Deputat în Parlamentul Republicii Moldova

AMENDAMENT

la proiectul de Lege pentru modificarea unor acte normative (nr.365 din 22.11.2021)

În conformitate cu prevederile art. 59 din Regulamentul Parlamentului, se înaintează următorul amendament la proiectul de lege menționat supra:

Art. III. – Codul fiscal nr. 1163/1997 (republicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, ediție specială din 8 februarie 2007), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

1. Articolul 6 alineatul (5) se completează cu litera i) cu următorul conținut:
„i) impozitul unic de la rezidenții zonelor economice libere ce desfășoară activități de cercetare-dezvoltare”;

2. La articolul 7 alineatul (5) textul „de la rezidenții parcurilor pentru tehnologia informației” se substituie cu textul „stabilit conform cap.1 și 2 titlul X”;

3. La articolul 12¹ alineatele (3²) și (3³) textul „rezident al parcului pentru tehnologia informației,” se substituie cu textul „rezident al parcului pentru tehnologia informației sau al zonei economice libere,” iar textul „rezident al parcului” se substituie cu textul „rezident al parcului sau al zonei”;

4. Articolul 14¹:

Preambulul articolului 14¹ va avea următorul conținut:

„**Articolul 14¹** Norme speciale aplicabile rezidenților parcurilor pentru tehnologia informației sau rezidenților zonelor economice libere ce desfășoară activități de cercetare-dezvoltare și angajaților acestora”;

alineatul (1) va avea următorul conținut:

„(1) Agenții economici rezidenți ai parcurilor pentru tehnologia informației sau ai zonelor economice libere ce desfășoară activități de cercetare-dezvoltare cărora li se aplică regimul de impozitare stabilit la cap. 1 sau cap.2 titlul X nu au obligații privind impozitul pe venit din activitatea de întreprinzător (activitatea operațională) conform prezentului titlu, impozitul în cauză fiind inclus în componența impozitului unic reglementat de cap. 1 sau cap.2 titlul X.”;

la alineatul (2) după textul „rezidenții parcurilor pentru tehnologia informației” se completează cu textul „sau zonelor economice libere ce desfășoară activități de cercetare-dezvoltare”, iar textul „cap.1 titlul X” se substituie cu textul „cap.1 sau cap.2 titlul X”;

la alineatul (3) textul „cap.1 titlul X” se substituie cu textul „cap.1 sau cap.2 titlul X”;

5. Articolul 27¹:

Preambulul articolului 27¹ va avea următorul conținut:

„Articolul 27¹. Norme speciale aplicabile rezidenților parcurilor pentru tehnologia informației sau zonelor economice libere ce desfășoară activități de cercetare-dezvoltare pentru deducerea cheltuielilor privind amortizarea și reparația mijloacelor fixe”;

la alineatul (1) după textul „rezident al parcului pentru tehnologia informației” se completează cu textul „sau al zonei economice libere ce desfășoară activități de cercetare-dezvoltare” ;

la alineatul (2) cuvintele „pentru perioada” se substituie cu cuvintele „sau în conformitate cu prevederile legislației cu privire la zonele economice libere, le-a fost retras titlul de rezident al zonei economice libere, pentru perioada”, iar la fraza a doua după textul „rezident al parcului pentru tehnologia informației” se completează cu textul „sau titlul de rezident al zonei economice libere ce desfășoară activități de cercetare-dezvoltare”;

6. Articolul 49:

se completează cu litera d¹) cu următorul conținut:

„d¹) Rezidenții care au investit în mijloacele fixe ale întreprinderilor lor și/sau în dezvoltarea infrastructurii zonei economice libere un capital echivalent cu cel puțin 10 milioane de dolari SUA sunt scutiți, pe o perioadă de 10 ani, începând cu trimestrul imediat următor trimestrului în care a fost atins volumul indicat de investiții, de plata impozitului pe venitul obținut de la creștere de capital, de plata impozitului pe venitul de la exportul în afara teritoriului vamal al Republicii Moldova al mărfurilor (serviciilor) produse în zona economică liberă sau de la livrarea mărfurilor (serviciilor) produse în zona liberă către alți rezidenți ai zonelor economice libere”.

7. La **articolul 260²** după cuvintele „parcurilor pentru tehnologia informației” se completează cu cuvintele „sau zonelor economice libere ce desfășoară activități de cercetare-dezvoltare”, în ambele cazuri;

8. La articolele 282¹ și 294¹ după cuvintele „parcurilor pentru tehnologia informației” se completează cu cuvintele „sau zonelor economice libere ce desfășoară

activități de cercetare-dezvoltare”, în toate cazurile, iar textul „cap.1 titlul X” se substituie cu textul „cap.1 sau cap.2 titlul X”;

9. Articolul 342¹:

după cuvintele „parcurilor pentru tehnologia informației” se completează cu cuvintele „sau rezidenții zonelor economice libere ce desfășoară activități de cercetare-dezvoltare”, în toate cazurile, iar textul „cap.1 titlul X” se substituie cu textul „cap.1 sau cap.2 titlul X”;

la alineatul (2) textul „Registrul de evidență a rezidenților parcului pentru tehnologia informației,” se substituie cu textul „Registrul de evidență a rezidenților parcului pentru tehnologia informației sau Registrul de evidență a rezidenților zonei economice libere ce desfășoară activități de cercetare-dezvoltare,”;

10. Titlul X se completează cu capitolul 2 cu următorul conținut:

„Capitolul 2 REGIMUL FISCAL AL REZIDENTILOR ZONELOR ECONOMICE LIBERE CE DESFĂȘOARĂ ACTIVITĂȚI DE CERCETARE-DEZVOLTARE

Articolul 380. Noțiuni

În sensul prezentului capitol, se definesc următoarele noțiuni:

1) *Impozit unic* – sumă datorată lunar la buget de către rezidenții zonelor economice libere ce desfășoară activități de cercetare-dezvoltare, conform art.8 din Legea nr.440/2001 cu privire la zonele economice libere.

2) *Regim standard de impozitare* – sistemul general de impozitare, prevăzut de prezentul cod, de alte acte normative adoptate în conformitate cu acesta, ce urmează a fi aplicat în modul general stabilit.

3) *Regim special de impozitare* – sistemul de impozitare prevăzut de prezentul capitol, precum și de legislația cu privire la zonele economice libere.

4) *Plăți salariale* – orice plată efectuată angajaților sau în folosul acestora de către rezidenții zonelor economice libere ce desfășoară activități de cercetare-dezvoltare în baza legislației muncii și actelor normative ce conțin norme ale dreptului muncii.

Articolul 381. Subiecții impunerii

(1) Subiecți ai impunerii cu impozitul unic sînt orice persoane juridice și fizice înregistrate în Republica Moldova în calitate de subiecți ai activității de cercetare-dezvoltare care întrunesc cumulativ condițiile specificate în legislația cu privire la zonele economice libere.

(2) Pentru determinarea faptului dacă rezidentul zonei economice libere desfășoară activitate de cercetare-dezvoltare, care generează 70% sau mai mult din veniturile din vânzări, se calculează raportul dintre suma venitului obținut din vânzarea serviciilor, lucrărilor permise în zonă în conformitate cu art.6 din Legea nr.440/2001 cu privire la zonele economice libere și suma totală a venitului din vânzarea produselor (mărfurilor), prestarea serviciilor, executarea lucrărilor, venituri înregistrate în evidența contabilă. În acest caz, ambii indicatori ce țin de mărimea venitului din vânzări se determină lunar, cu total cumulativ de la începutul anului calendaristic respectiv sau de la începutul activității în zonă.

(3) Nu se consideră încălcare a prevederilor alin.(2) neîndeplinirea indicatorului ce ține de activitatea de cercetare-dezvoltare pe parcursul a cel mult oricărui 2 luni calendaristice ale anului calendaristic în curs, cu condiția asigurării indicatorului de 70% calculat total pentru anul respectiv, inclusiv perioada fiscală tranzitorie.

Articolul 382. Obiectul impunerii

(1) Obiect al impunerii cu impozit unic îl reprezintă venitul din vânzări, înregistrat lunar în evidența contabilă. Mărimea venitului respectiv se determină în conformitate cu prevederile Standardelor Naționale de Contabilitate sau, după caz, ale IFRS, în condițiile legislației în vigoare.

(2) Suma minimă a impozitului unic se calculează în funcție de numărul de angajați care, pe parcursul perioadei fiscale, au lucrat cel puțin o zi în baza unui contract individual de muncă încheiat cu rezidentul zonei economice libere și de cuantumul salariului mediu lunar pe economie, prognozat pentru anul la care se referă perioada fiscală respectivă.

Articolul 383. Cota impozitului

(1) Cota impozitului unic constituie 5% din obiectul impunerii, dar nu mai puțin decât suma minimă stabilită la alin.(2).

(2) Suma minimă a impozitului unic se va determina lunar pentru fiecare angajat și va constitui 15% din cuantumul salariului mediu lunar pe economie, prognozat pentru anul la care se referă perioada fiscală.

Articolul 384. Perioada fiscală

(1) Perioadă fiscală pentru impozitul unic se consideră luna calendaristică.

(2) Impozitul unic se determină lunar, reieșind din mărimea obiectului impunerii, înregistrat în evidența contabilă pe parcursul lunii de gestiune, fără a lua în considerare datele cumulative înregistrate de la începutul anului calendaristic.

Articolul 385. Componenta impozitului unic

(1) În componența impozitului unic sînt incluse următoarele impozite, taxe și contribuții:

- a) impozitul pe venit din activitatea de întreprinzător;
- b) impozitul pe venit din salariu;
- c) contribuțiile de asigurări sociale de stat obligatorii datorate de angajați și angajatori;
- d) primele de asigurare obligatorie de asistență medicală datorate de angajați și angajatori;
- e) taxele locale;
- f) impozitul pe bunurile imobiliare;
- g) taxa pentru folosirea drumurilor de către autovehiculele înmatriculate în Republica Moldova.

(2) În componența impozitului unic nu se includ următoarele impozite, taxe și contribuții:

- a) impozitul pe venit reținut la sursa de plată, stabilit în conformitate cu prevederile art.88 alin.(5), art.89, 90, 90¹ și 91, contribuțiile de asigurări sociale de stat obligatorii și primele de asigurare obligatorie de asistență medicală calculate/reținute la efectuarea plăților în folosul persoanelor fizice, altele decît plățile salariale;
- b) taxa pe valoarea adăugată;
- c) accizele;
- d) taxele rutiere, cu excepția taxei pentru folosirea drumurilor de către autovehiculele înmatriculate în Republica Moldova;
- e) alte impozite, taxe și plăți obligatorii nespecificate expres ca parte componentă a impozitului unic în conformitate cu alin.(1).

Articolul 386. Calculul, raportarea și achitarea impozitului unic

(1) Calculul și raportarea impozitului unic se efectuează de către rezidenții zonelor economice libere ce desfășoară activități de cercetare-dezvoltare lunar, prin prezentarea unei dări de seamă către Serviciul Fiscal de Stat, pînă la data de 25 a lunii următoare lunii de gestiune. Formularul și modul de completare a acestei dări de seamă se aprobă de către Ministerul Finanțelor.

(2) Impozitul unic se achită integral la bugetul de stat de către rezidenții zonelor economice libere ce desfășoară activități de cercetare-dezvoltare lunar, pînă la data de 25 a lunii următoare lunii de gestiune, la contul trezorerial conform codului IBAN corespunzător sediului acestora, generat de Ministerul Finanțelor în acest scop, și ulterior se repartizează în conformitate cu prevederile art.8 din Legea nr.440/2001 cu privire la zonele economice libere.

(3) Restituirea sumei plătite în plus a impozitului unic se efectuează, în modul și în termenele stabilite la art.176, de către administratorii de venituri de la conturile la care a fost repartizat.

Articolul 387. Prezentarea altor informații aferente impozitului unic

(1) În afară de darea de seamă menționată la art.386, rezidenții zonelor economice libere ce desfășoară activități de cercetare-dezvoltare vor prezenta următoarele informații aferente impozitului unic:

a) nota informativă privind plățile salariale efectuate de către rezidenții zonelor economice libere ce desfășoară activități de cercetare-dezvoltare în folosul angajaților. Nota în cauză se prezintă Serviciului Fiscal de Stat anual, pînă la data de 25 ianuarie a anului următor anului calendaristic în care au fost efectuate plăți în folosul angajaților, și are scop informativ;

b) informația cu privire la plățile salariale efectuate de către rezidenții zonelor economice libere ce desfășoară activități de cercetare-dezvoltare în folosul angajaților, inclusiv date cu privire la numărul de luni pe parcursul cărora plățile salariale achitate au fost impozitate prin aplicarea impozitului unic. Informația în cauză se prezintă de către rezidenții zonelor, anual, fiecărui angajat căruia i-au fost achitate plăți salariale impozitate prin aplicarea impozitului unic, pînă la 1 martie a anului următor celui în care au fost efectuate asemenea plăți;

c) darea de seamă privind impozitul pe venit, primele de asigurare obligatorie de asistență medicală reținute și contribuțiile de asigurări sociale de stat obligatorii calculate.

Formularul notei de informare, cel al informației cu privire la plățile salariale și cel al dării de seamă, menționate în prezentul alineat, precum și modul de completare a acestora se aprobă de către Ministerul Finanțelor.

(2) Dările de seamă, declarațiile, alte rapoarte aferente impozitelor, contribuțiilor, altor plăți obligatorii la buget care nu intră în componența impozitului unic în conformitate cu prevederile art.385 alin.(2) se prezintă autorităților corespunzătoare în modul general stabilit.

Articolul 388. Tranziția de la regimul standard de impozitare la cel special de impozitare

(1) Odată cu trecerea de la regimul standard de impozitare la cel special sau invers, noile prevederi se aplică începînd cu luna următoare lunii în care a fost obținut titlul de rezident al zonei economice libere ce desfășoară activitate de cercetare-dezvoltare sau, respectiv, a fost retras acest titlu.

(2) În cazul în care plățile salariale datorate angajaților sînt calculate în perioada în care a fost aplicat unul dintre aceste regimuri de impozitare (special sau standard), iar achitarea acestora se efectuează în perioada în care se aplică celălalt regim de impozitare, impozitul pe venit din salariu, precum și primele de asigurare obligatorie de asistență medicală aferente acestor plăți se vor determina și se vor achita la data achitării acestor plăți salariale, conform mecanismului aplicat la data calculării acestora.

Articolul 389. Norme speciale privind impozitul pe venit din activitatea de întreprinzător

(1) Pe perioada aplicării impozitului unic, rezidenții zonelor economice libere ce desfășoară activități de cercetare-dezvoltare nu au obligația de a ține evidența și de a calcula amortizarea mijloacelor fixe în scop fiscal conform modului prevăzut în titlul II. Evidența mijloacelor fixe se va efectua în conformitate cu normele contabile stabilite.

(2) Veniturile realizate de rezidenții zonelor economice libere ce desfășoară activități de cercetare-dezvoltare, altele decât cele obținute din vânzări, se consideră ca fiind impozitate prin aplicarea impozitului unic și nu se impozitează separat conform regimului standard de impozitare.

(3) Odată cu trecerea de la regimul special de impozitare la cel standard, pierderile suportate de către rezidenții zonelor economice libere ce desfășoară activități de cercetare-dezvoltare pe perioada aplicării regimului special nu pot fi luate în considerare la determinarea mărimii pierderilor pasibile reportării în conformitate cu prevederile art.32.

(4) Rezidenții zonelor economice libere ce desfășoară activități de cercetare-dezvoltare cu statut de persoană fizică (întreprinzătorii individuali) nu vor include în declarația anuală a persoanei fizice cu privire la impozitul pe venit venitul obținut din activitatea desfășurată în zonă.

(5) La achitarea prealabilă a dividendelor, rezidenții zonelor care aplică regimul special de impozitare nu vor avea obligația de achitare a impozitului pe venit în conformitate cu prevederile art.80.

Articolul 390. Norme speciale privind impozitul pe venit din salariu

(1) Plățile salariale obținute de angajații rezidenților zonelor economice libere ce desfășoară activități de cercetare-dezvoltare sînt considerate ca fiind impozitate final, fără necesitatea declarării și achitării adiționale a impozitului pe venit.

(2) Pentru perioada aplicării impozitului unic nu pot fi acordate, conform art.33–36, scutiri și alte deduceri referitoare la plățile salariale achitate de rezidenții zonelor economice libere ce desfășoară activități de cercetare-dezvoltare. Scutirile neutilizate în acest caz nu pot fi transmise către soție (soț).

(3) Pentru perioada aplicării impozitului unic, rezidenții zonelor economice libere ce desfășoară activități de cercetare-dezvoltare nu au obligația de a completa fișa personală de evidență a veniturilor sub formă de salariu și a altor plăți efectuate de rezident în folosul angajaților săi.

Articolul 391. Consecințele nerespectării regimului special de impozitare

(1) În cazul în care organul abilitat cu atribuții de administrare a impozitului unic constată că rezidentul zonei economice libere ce desfășoară activități de cercetare-dezvoltare a încălcat condițiile regimului special de impozitare necesare pentru aplicarea impozitului unic, obligațiile fiscale ale rezidentului, precum și obligațiile acestuia privind achitarea contribuțiilor de asigurări sociale de stat obligatorii și a primelor de asigurare obligatorie de asistență medicală vor fi recalculate în modul general stabilit începând cu luna în care a fost comisă încălcarea.

(2) Plățile ce rezultă din recalcularea, conform alin.(1), a impozitelor, contribuțiilor și altor plăți se achită din contul surselor rezidentului zonei economice libere ce desfășoară activități de cercetare-dezvoltare, fără a fi recalculate obligațiile angajaților acestuia.

(3) Pentru încălcarea condițiilor regimului special de impozitare necesare pentru aplicarea impozitului unic, rezidenții zonelor economice libere ce desfășoară activități de cercetare-dezvoltare poartă răspundere conform titlului V. Prevederile art.228 nu se aplică în acest caz.

(4) Pentru încălcarea termenului de achitare a impozitului unic de către rezidenții zonelor economice libere ce desfășoară activități de cercetare-dezvoltare, față de aceștia se aplică (se calculează) majorarea de întârziere în mărimea stabilită în legea anuală a bugetului asigurărilor sociale de stat. Majorarea de întârziere se achită la același cont trezorerial de încasări ca și impozitul unic, cu repartizarea proporțională a acesteia pe diferite componente ale bugetului public național.

(5) Amenzile aplicate și calculate nu sînt parte componentă a impozitului unic și se achită, în modul general stabilit, la contul trezorerial de încasări, altele decît impozitul unic, conform clasificăției economice separate.

Articolul 392. Organul abilitat cu atribuții de administrare a impozitului unic

(1) Administrarea impozitului unic se efectuează de către Serviciul Fiscal de Stat. În acest scop, administrația zonei economice libere este obligată să prezinte Serviciului Fiscal de Stat informația privind agenții economici înregistrați în Registrul de evidență a rezidenților zonei economice libere ce desfășoară activități de cercetare-dezvoltare în modul stabilit de acesta.

(2) Serviciul Fiscal de Stat furnizează Casei Naționale de Asigurări Sociale și Companiei Naționale de Asigurare în Medicină informații în modul și în forma stabilite de comun acord.”

Art. __. – Legea nr. 489/1999 privind sistemul public de asigurări sociale (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2000, nr. 1-4, art. 2), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

1. La articolul 5 alineatele (3²) și (5) după cuvintele „parcurilor pentru tehnologia informației” se completează cu cuvintele „sau zonelor economice libere ce desfășoară activități de cercetare-dezvoltare”;

2. Articol 17 alineatul (1) se completează cu litera i) cu următorul conținut:

„i) rezidenții zonelor economice libere ce desfășoară activități de cercetare-dezvoltare care au calitatea de angajatori.”;

3. Articolul 19 se completează cu alineatul (7¹) cu următorul conținut:

„(7¹) Rezidenții zonelor economice libere ce desfășoară activități de cercetare-dezvoltare și angajații acestora datorează contribuții de asigurări sociale de stat obligatorii conform prevederilor Legii nr. 440/2001 cu privire la zonele economice libere. În raport cu veniturile realizate de angajați și/sau de alte persoane fizice în baza contractelor civile încheiate în vederea executării de lucrări sau prestării de servicii, contribuțiile de asigurări sociale se datorează conform prevederilor prezentei legi.”;

4. Articolul 20 se completează cu alineatul (4¹) cu următorul conținut:

„(4¹) Calculul și plata contribuției de asigurări sociale de stat obligatorii datorate de rezidenții zonelor economice libere ce desfășoară activități de cercetare-dezvoltare și angajații acestora în raport cu veniturile salariale obținute în baza legislației muncii și actelor normative ce conțin norme ale dreptului muncii se efectuează din contul sumelor repartizate la bugetul asigurărilor sociale de stat din încasările impozitului unic achitat de rezidenții zonelor economice libere ce desfășoară activități de cercetare-dezvoltare conform Legii nr. 440/2001 cu privire la zonele economice libere.”;

5. Articolul 24 se completează cu alineatul (4¹) cu următorul conținut:

„(4¹) Prin derogare de la prevederile alin. (1), sumele reprezentând prestații de asigurări sociale care se plătesc de angajator angajaților săi, dar a căror sursă de finanțare este bugetul asigurărilor sociale de stat, se achită de angajatorii rezidenți ai zonelor economice libere ce desfășoară activități de cercetare-dezvoltare angajaților lor din surse proprii, fiind ulterior restituite acestora în modul stabilit de Guvern.”;

6. Anexa nr.1 punctul 1.4 va avea următorul conținut:

1.4. Rezidenții parcurilor pentru tehnologia informației și rezidenții zonelor economice libere ce desfășoară activități de cercetare-dezvoltare	În conformitate cu prevederile Legii nr. 77/2016 cu privire la parcurile pentru tehnologia informației și Legii nr. 440/2001 cu privire la zonele economice libere	Lunar, până la data de 25 a lunii următoare lunii de gestiune	Toate tipurile de prestații de asigurări sociale de stat din venitul asigurat prevăzut de Legea nr. 77/2016 cu privire la parcurile pentru tehnologia informației și Legea nr. 440/2001 cu privire la zonele economice libere

Art. __.– Legea nr. 440/2001 cu privire la zonele economice libere (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2001, nr. 108–109, art. 834), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

1. La articolul 2, după noțiunea de „*activitate comercială externă*” se completează cu noțiunea „*activități de cercetare-dezvoltare*” care va avea următorul conținut:

„*activități de cercetare-dezvoltare* - activități sistematice fundamentate pe cunoștințele existente, obținute în urma cercetării și/sau din experiența practică, care sunt orientate spre obținerea de materiale, produse sau dispozitive noi, stabilirea de noi procedee, sisteme și servicii ori spre ameliorarea substanțială a celor deja existente sau stabilite”.

2. La articolul 5, alineatul (13) va avea următorul conținut:

„(13) Administrația efectuează conform legii gestiunea contabilă și statistică a activității sale.”

3. Articolul 6:

alineatul (2) va avea următorul conținut:

„(2) Selectarea rezidenților se efectuează de către Administrație în baza cererii depuse de către subiectul activității de întreprinzător din Republica Moldova, ținându-se cont de volumul și caracterul investițiilor preconizate, de necesitatea de creare a infrastructurii de producție și neproductive a zonei, de menținerea orientării zonei libere spre fabricarea producției industriale pentru export, de teritoriul și terenurile libere, de asigurarea cu forță de muncă, apă, resurse energetice și de alte criterii”.

alineatul (4) se abrogă.

alineatul (5) va avea următorul conținut:

„(5) Condițiile și criteriile de selectare a rezidenților se stabilesc de către administratorul principal de comun acord cu Ministerul Economiei și Infrastructurii”.

alineatul (7¹) va avea următorul conținut:

„(7¹) Administrația coordonează cu Ministerul Economiei și Infrastructurii textul contractului-tip dintre administrație și rezident”.

alineatul (10) se completează cu litera d) cu următorul conținut:

„d) Activități de cercetare-dezvoltare, conform CAEM rev.2 și CSPM rev.2 limitate la:

- Activități de inginerie și consultanță tehnică legate de acestea (71.12)
- Cercetare-dezvoltare în științe naturale și inginerie (72.1)
- Cercetare-dezvoltare în alte științe naturale și inginerie (72.19)
- Servicii de cercetare și dezvoltare științifică (72)
- Servicii de cercetare și dezvoltare experimentală în științele naturii și inginerie (72.1)
- Servicii de cercetare și dezvoltare experimentală în biotehnologie (72.11)

- Servicii de cercetare și dezvoltare experimentală în domeniul biotehnologiei mediului și industriei (72.11.12)
- Alte servicii de cercetare și dezvoltare experimentală în științe naturale și inginerie (72.19)
- Servicii de cercetare și dezvoltare experimentală în matematică (72.19.11)
- Servicii de cercetare și dezvoltare experimentală în calculatoare și științe informatice (72.19.12)
- Servicii de cercetare și dezvoltare experimentală în fizică (72.19.13)
- Servicii de cercetare și dezvoltare experimentală în științe naturale și inginerie, cu excepția biotehnologiei (72.19.2)
- Servicii de cercetare și dezvoltare experimentală în nanotehnologie (72.19.21)
- Alte servicii de cercetare și dezvoltare experimentală în inginerie și tehnologie, cu excepția biotehnologiei (72.19.29)
- Servicii de cercetare și dezvoltare a proiectelor originale în științe naturale și inginerie, cu excepția biotehnologiei (72.19.5)
- Servicii de cercetare și dezvoltare a proiectelor originale în științe naturale și inginerie, cu excepția biotehnologiei (72.19.50)
- Servicii de cercetare și dezvoltare experimentală în domeniul economic și al afacerilor (72.20.11)”;

3. Articolul 7:

la alineatul (3), fraza a doua va avea următorul conținut:

„Introducerea în zona liberă a mărfurilor autohtone, indiferent de scopul și valoarea acestora, se realizează fără depunerea declarației vamale.”;

alineatul (3¹) va avea următorul conținut:

„(3¹) Plasarea mărfurilor autohtone în zona liberă se realizează fără obligativitatea furnizorului (vânzătorului) de a completa alte declarații vamale.”;

alineatul (11), va avea următorul conținut:

„Circulația mărfurilor atât între subzonele aceleași zone libere, cât și între teritoriile zonelor/ subzonelor libere diferite, deservite de diferite posturi vamale, are loc în baza documentelor de însoțire, fără depunerea declarației vamale, în conformitate cu procedura stabilită de către Serviciul Vamal”.

4. Articolul 8 se completează cu alineatele (2¹) și (2²) cu următorul conținut:

„(2¹) Rezidenților ce desfășoară activități conform articolului 6 alin.(10) lit. d) li se va percepe un impozit unic în mărime de 5% din venitul din vânzări, care include următoarele impozite și taxe: impozitul pe venit din activitatea de întreprinzător, impozitul pe venit din salariu, contribuțiile de asigurări sociale de stat obligatorii datorate de angajați și angajatori, primele de asigurare obligatorie de asistență medicală datorată de angajați și angajatori, taxele locale, impozitul pe bunurile imobiliare și taxa pentru folosirea drumurilor de către autovehiculele înmatriculate în Republica Moldova.”;

(2²) Sumele achitate de rezidenții zonei cu titlu de impozit unic perceput de la rezidenții zonelor economice libere ce desfășoară activități de cercetare-dezvoltare se vor încasa la Ministerul Finanțelor într-un cont trezorerial de încasări, fiind ulterior repartizate:

a) la bugetul de stat: impozitul pe venit obținut din activitatea de întreprinzător – 10,0%, impozitul pe venit reținut din salariu – 19,4%, taxa pentru folosirea drumurilor de către autovehiculele înmatriculate în Republica Moldova – 0,1%;

b) la bugetul asigurărilor sociale de stat: contribuțiile de asigurări sociale de stat obligatorii de la rezidenții zonelor economice libere ce desfășoară activități de cercetare-dezvoltare – 54,7%;

c) la fondurile asigurării obligatorii de asistență medicală: primele de asigurare obligatorie de asistență medicală sub formă de contribuție procentuală din salariu și din alte recompense, achitate de angajatori și angajați – 15,4%;

d) la bugetele locale: taxele locale percepute de la rezidenții zonelor economice libere ce desfășoară activități de cercetare-dezvoltare – 0,3%, impozitul pe bunurile imobiliare ale persoanelor juridice – 0,1%.

5. Legea se completează cu articolul 8¹ cu următorul conținut:

„**Articolul 8¹.** Asigurarea socială și medicală a salariaților angajați de rezidenții zonelor economice libere ce desfășoară activități de cercetare-dezvoltare

(1) Salariații rezidenților zonei economice libere ce desfășoară activități de cercetare-dezvoltare beneficiază de toate tipurile de prestații de asigurări sociale de stat din bugetul asigurărilor sociale de stat, conform legislației în vigoare. Venitul lunar asigurat al acestor salariați va constitui 60% din cuantumul salariului mediu lunar pe economie, prognozat pentru anul respectiv.

(2) Salariații rezidenților zonelor economice libere ce desfășoară activități de cercetare-dezvoltare obțin statutul de persoană asigurată în sistemul de asigurări obligatorii de asistență medicală în baza informației actualizate și prezentate în darea de seamă privind impozitul pe venit, primele de asigurare obligatorie de asistență medicală reținute și contribuțiile de asigurări sociale de stat obligatorii calculate, conform legislației în vigoare.

(3) Rezidentul zonei economice libere ce desfășoară activități de cercetare-dezvoltare este obligat să-i informeze în scris pe salariații săi despre particularitățile asigurării sociale și medicale stabilite prin prezentul articol, precum și despre particularitățile impozitului pe venit din salariu, pînă la data obținerii titlului de rezident al zonei, iar în cazul salariaților noi – pînă la angajare.”

Art. __. – Legea nr. 1593/2002 cu privire la mărimea, modul și termenele de achitare a primelor de asigurare obligatorie de asistență medicală (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2003, nr. 18–19, art. 57), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

1. La articolul 4, alineatul (1¹) după textul „rezidenți ai parcurilor pentru

tehnologia informației” se completează cu textul „, rezidenți ai zonelor economice libere ce desfășoară activități de cercetare-dezvoltare”, după textul „Legii nr. 77/2016 cu privire la parcurile pentru tehnologia informației” se completează cu textul „sau de rezidenții zonelor economice libere ce desfășoară activități de cercetare-dezvoltare conform Legii nr.440/2001 cu privire la zonele economice libere.”, iar după textul „rezidenții parcurilor pentru tehnologia informației” se substituie cu textul „rezidenții parcurilor pentru tehnologia informației sau de la rezidenții zonelor economice libere ce desfășoară activități de cercetare-dezvoltare”.

2. Articolul 15 alineatul (4) se completează cu textul „și rezidenților zonelor economice libere ce desfășoară activități de cercetare-dezvoltare”;

3. Articolul 17:

alineatul (1) textul „tehnologia informației,” se substituie cu textul „, tehnologia informației și Legea nr.440/2001 cu privire la zonele economice libere,”;

alineatul (2) se completează cu textul „și Legea nr.440/2001 cu privire la zonele economice libere.”;

4. Articolul 29 alineatul (4) după textul „tehnologia informației” se completează cu textul „și zonelor economice libere ce desfășoară activități de cercetare-dezvoltare”.

Argumentare

Extinderea epidemiei de coronavirus provoacă amenințări serioase la adresa economiei mondiale. Impactul negativ al pandemiei asupra multor economii naționale și declanșarea unei crize economice mondiale, este practic inevitabil. Întreruperea lanțurilor de aprovizionare globale reprezintă un impact major asupra sectorului industrial și logistic. Lanțurile de aprovizionare vor fi revizuite, consolidate și regândite. *Țările care vor fi mai competitive și vor oferi un mediu de afaceri mai atractiv, stimulente fiscale suplimentare, vor putea beneficia de pe urma investițiilor în noile locații destinate lanțurilor de aprovizionare.*

De-a lungul ultimului deceniu, zonele economice libere s-au manifestat ca instrument eficient de atragere a investițiilor străine directe și impulsionează dezvoltării industriale a țării. Contribuția zonelor economice libere la dezvoltarea economiei naționale înregistrează o dinamică ascendentă. Astfel, valoarea totală a investițiilor realizate în cadrul zonele libere pe parcursul întregii activități, până la finele anului precedent, a constituit peste 432,7 mil. dolari SUA, fiind create peste 18 200 locuri de muncă, iar valoarea totală al impozitelor și altor plăți obligatorii calculate în anul 2019 s-au cifrat la 607,3 mil. lei.

Impulsionarea atragerii investițiilor străine directe prin îmbunătățirea climatului investițional și oferirea stimulentele suplimentare va genera crearea a cca. **3000 noi locuri de muncă directe și încă 4500 de locuri de muncă indirecte.**

Competitivitatea unei economii este bazată, în mare măsură, pe sisteme de inovare care la rândul său impulsionează progresul prin intermediul cercetării și dezvoltării (C&D). Știința și tehnologia devin relevante pentru societate atunci când

efectele lor se resimt în viață cotidiană a cetățeanului. În acest scop, cercetarea și inovarea trebuie să răspundă nevoilor concrete ale mediului economic și sectorului public, în special celor de creștere a calității serviciilor oferite, precum și oferirea perspectivelor de angajare în sectorul privat a unui număr cât mai mare de persoane. Cercetarea și dezvoltarea sunt esențiale pentru stimularea inovării și dezvoltării naționale, precum și a creșterii economice, dar trebuie să fie și o voință politică pentru a reuși. În plus, trebuie să existe o puternică sinergie între mediul academic și industrie. Astfel, pentru ca cercetarea să producă livrabile practice, devine necesară și ajustarea politicilor socio-economice în scopul adaptării acestora nevoilor societății.

Absența unui număr suficient de profesioniști în interiorul organizațiilor publice de cercetare reprezintă provocarea principală la adresa **transferului de tehnologie și cunoaștere între spațiul public și cel privat**. Organizațiile de cercetare, dezvoltare și inovare (CDI) publice nu dispun de echipamente adecvate de transfer, așa încât cercetarea cu potențial comercial sau social nu este fructificată în mod optim. **Astfel, nivelul antreprenorialului, și în special a celui bazat pe inovare în Republica Moldova este redus.**

Un instrument eficient și deopotrivă la îndemână îl reprezintă stimulentele de ordin fiscal ce pot fi definite și implementate, astfel încât să contribuie cu succes la obiectivul menționat mai sus. Pentru o dezvoltare economică durabilă, acest tip de activități trebuie să constituie o prioritate națională, fiind încurajată și sprijinită de către stat. Deoarece în Republica Moldova existența unei forțe de muncă calificate suficiente este o problemă, stimulentele fiscale adresate angajaților care lucrează în domeniul cercetării - dezvoltării pot fi răspunsul pentru atragerea și reținerea în țară a personalului cu competențe și cunoștințe adecvate. Reducerile în ceea ce privește impozitul pe venit și contribuțiile sociale obligatorii aferente salariilor personalului care desfășoară activități de cercetare-dezvoltare reprezintă o modalitate necesară de încurajare a investițiilor în acest domeniu.

În acest context, zona economică liberă Bălți are deja confirmarea din partea a 6 Corporații Transnaționale (CTN), rezidente în RM, care ar dori să deschidă birouri de C&D în perimetrul acestei zone libere. La prima etapă sunt planificate circa 15 mln. euro investiții în birourile de cercetare- dezvoltare, din partea CTN și partenerilor internaționali. Realizarea acestor investiții, implică crearea a **1500 locuri** de muncă noi, cu valoare adăugată foarte înaltă și salarii între 2000- 2500 euro.

Modificările legislative propuse supra, vor crea la prima etapă peste 10 mii locuri de muncă și astfel de modele pilot la nivel național, vor putea fi replicate ulterior în toate regiunile țării.

Sergiu LAZARENCU,
Deputat în Parlament

**Deputat în Parlamentul
Republicii Moldova**

Comisiei economie, buget și finanțe

AMENDAMENT
la proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative
(nr. 365 h. 349 din 22.11.2021)

În conformitate cu prevederile art. 59 din Regulamentul Parlamentului, aprobat prin Legea nr. 797-XIII din 02.04.1996, propun următorul amendament:

Art. I. – Articolele I și XII se exclud.

Art. II – La Art. XIII punctul 8 din proiect (ce vizează modificarea Anexei nr.3 la Legea nr. 270/2018 privind sistemul unitar de salarizare în sectorul bugetar) se propune excluderea textului:

„în Tabelul 3, în denumirea compartimentului al doilea după textul „președinte al fracțiunii parlamentare” se introduce textul „deputat în Parlament”.

Notă de argumentare:

Se propune menținerea mecanismului actual de plată a asistentului/consilierului deputatului în Parlament.

Digitally signed by Marian Radu
Date: 2021.12.01 14:05:38 EET
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

**Deputat în Parlamentul
Republicii Moldova**

Radu Marian

Deputat în Parlamentul Republicii Moldova

AMENDAMENT

la proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative
(nr. 365 din 22.11.2021)

În conformitate cu prevederile art.59 și art.65 alin.(2) din Regulamentul Parlamentului adoptat prin Legea nr.797/1996 se înaintează următorul amendament:

La Art. XIII – Legea nr. 270/2018 privind sistemul unitar de salarizare în sectorul bugetar (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2018, nr.441-447, art.715), se completează cu următoarele:

- Punctul 1^a din Notă la Tabelul 2 „Funcționarii publici (A2)” din Anexa 3 se va expune în următoarea redacție:

„11. Clasele de salarizare pentru funcțiile din subdiviziunile desconcentrate în municipiul Chișinău și municipiul Bălți ale Casei Naționale de Asigurări Sociale se stabilesc la nivelul funcțiilor din compartimentele „Aparatul Primăriei municipiului Chișinău, subdiviziunile subordonate Consiliului municipal Chișinău și aparatul preturilor municipiului Chișinău”, iar pentru funcțiile din subdiviziunile desconcentrate ale Casei Naționale de Asigurări Sociale în raioane și UTA Găgăuzia se stabilesc la nivelul funcțiilor din compartimentele „Aparatul președintelui de raion și subdiviziunile subordonate consiliului raional” și „UTA Găgăuzia, Aparatul Primăriei municipiului Bălți”, în funcție de amplasare.”

Notă de argumentare

Potrivit art.3 alin.(1) lit.b) din Legea nr. 270/2018 privind sistemul unitar de salarizare în sectorul bugetar, unul dintre principiile sistemului unitar de salarizare este *nediscriminare, echitate și coerență*, în sensul asigurării tratamentului egal și a remunerării egale pentru muncă de valoare egală.

Conform prevederilor punctului 11 din Nota la Tabelul 2 „Funcționarii publici (A2)” din Anexa 3 al legii prenotate specialiștii caselor teritoriale din municipiul Chișinău sunt salarizați conform claselor de salarizare din compartimentul „Aparatul Primăriei municipiului Chișinău, subdiviziunile subordonate Consiliului municipal Chișinău și aparatul preturilor municipiului Chișinău”, iar specialiștii Casei Teritoriale de Asigurări Sociale din municipiul Bălți – conform claselor de salarizare din compartimentul „UTA Găgăuzia, Aparatul Primăriei municipiului Bălți”. Astfel, cu toate că volumul de lucru realizat, complexitatea proceselor și indicatorii de performanță înregistrați a specialiștilor din Casa Teritorială de Asigurări Sociale Bălți sunt la același nivel cu cele înregistrate de specialiștii din cadrul caselor teritoriale din municipiul Chișinău, clasele de salarizare sunt cu 2-4 trepte mai mici.

Prin urmare, responsabilitatea și intensitatea muncii, necesitatea activității peste orele de program, contingentul specific de cetățeni deserviți atestă o remunerare neechitabilă între specialiștii subdiviziunilor teritoriale din mun. Bălți și mun. Chișinău.

Completarea Legii nr. 270/2018 privind sistemul unitar de salarizare în sectorul bugetar va ameliora situația îngrijorătoare creată în ultimii 5 ani privind menținerea și motivarea funcționarilor publici ai Casei Naționale de Asigurări Sociale, în caz contrar sistemul de asigurări sociale, nefiind atractiv, va rămâne fără specialiști de valoare.

Costul acestor modificări constituie 183,4 mii lei pentru anul 2022, care va fi acoperit din contul bugetului asigurărilor sociale de stat.

Dan PERCIUN

Deputat

Parlamentul
Republicii Moldova

PB nr. 28/11-222

"LB" noiembrie 2021

Deputat în Parlamentul Republicii Moldova

Comisia Economie, Buget și Finanțe

AMENDAMENT

la proiectul de Lege nr.365/2021 pentru modificarea unor acte normative

În conformitate cu prevederile art. 59 din Regulamentul Parlamentului, aprobat prin Legea nr. 797/1996, propun următorul amendament la proiectul de Lege nr.365/2021 pentru modificarea unor acte normative și anume:

La Art. VI. – textul „Legea Fondului de susținere a populației nr.827/2000 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2000, nr.65-67, art.460), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

1. La articolul 4:

alineatul (1) litera c) se abrogă;

alineatul (2) litera c) se abrogă;

la alineatul (3) și alineatul (4), textul „lit. a) –c) ” se substituie cu textul „lit.a) și lit.b)”.

2. La articolul 5¹ alineatul (1), textul „lit. a) –c) ” se substituie cu textul „lit.a) și lit.b)”.

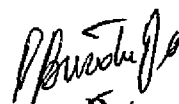
Se exclude.

Argumentare:

Prin acest amendament, se propune menținerea cotelor taxelor actuale stabilite în Legea Fondului de susținere a populației nr.827/2000, cu scopul suplinirii și în noul an 2022 a fondului de susținere a populației cu sumă de circa 11,0 milioane lei. De menționat că această taxa constituie o sursă de venit importantă a Fondului de susținere a populației, care este utilizat exclusiv pentru finanțarea programelor cu destinație specială în domeniul asistenței sociale, finanțarea serviciilor sociale incluse în pachetul minim de servicii sociale în condițiile stabilite de Guvern, precum și pentru finanțarea cantinelor de ajutor social. Reducerea veniturilor

fondului de susținere a populației va avea un impact nefast asupra populației din categoria social-vulnerabilă.

Cu respect,

Petru BURDUJA

Tatiana CUNETCHI

**Deputat în Parlamentul
Republicii Moldova**

Comisiei economie, buget și finanțe

AMENDAMENT
la proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative
(nr. 365 h. 349 din 22.11.2021)

În conformitate cu prevederile art. 59 din Regulamentul Parlamentului, aprobat prin Legea nr. 797-XIII din 02.04.1996, propun următorul amendament:

Art. I. – La art. III, alineatul 12 se expune în următoarea redacție:

”12. Articolul 90¹:

alineatul (3³) liniuța întâi, textul ”12%” se substituie cu textul ”18%”;

alineatul (3⁴), textul ”în termen de 3 zile” se substituie cu textul ”în termen de 7 zile”.

Notă de argumentare:

Subiecții impunerii persoane fizice care transmit persoanelor specificate la art. 54 Cod fiscal, precum și altor persoane specificate la art. 90 Cod fiscal în posesie și/sau folosință (locațiune, arendă, uzufruct, suprafață) proprietate imobiliară sunt obligați în termen de 3 zile de la încheierea contractului să-l înregistreze la Serviciul Fiscal de Stat.

Astfel, se propune modificarea termenului în care subiecții impunerii sunt obligați să înregistreze contractul, de la 3 la 7 zile, fapt ce va contribui la evitarea depășirii termenului și a aplicării penalizării de către Serviciul Fiscal de Stat.

Digitally signed by Marian Radu
Date: 2021.12.01 14:05:10 EET
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

**Deputat în Parlamentul
Republicii Moldova**

Radu Marian

**Deputat în Parlamentul
Republicii Moldova**

Comisiei economie, buget și finanțe

AMENDAMENT

**la proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative
(nr. 365 h. 349 din 22.11.2021)**

În conformitate cu prevederile art. 59 din Regulamentul Parlamentului, aprobat prin Legea nr. 797-XIII din 02.04.1996, propun următorul amendament:

Art. I. – La art. III alin. 17 din Proiectul de lege se propune de a se expune în următoarea redacție:

17. La articolul 117¹:

alineatul (14) va avea următorul cuprins:

”La efectuarea livrărilor de servicii, produselor petroliere, în cazul utilizării e-facturii, furnizorul eliberează factura fiscală în termen ce nu poate depăși 10 zile calendaristice a lunii următoare celei în care a avut loc livrarea documentată prin factura fiscală respectivă.

Notă de argumentare:

O piedică importantă în utilizarea sistemul informațional „e-Factura” este că furnizorul nu poate seta data eliberării (aceasta fiind generată de sistem automat în ziua creării facturii), iar în cazul unor activități mai complexe, specifice (ce nu țin doar de livrarea mărfurilor), aceasta nu coincide cu data livrării, în condițiile art. 108 Cod fiscal. Respectiv, impedimente pentru a permite cumpărătorului trecerea în cont a T.V.A conform datei livrării facturii fiscale și nu conform datei eliberării facturii fiscale nu trebuie să existe.

Modificarea propusă micșorează presiunea ce ține de utilizarea facturilor fiscale pe suport de hârtie și facilitează utilizarea e-facturii pentru servicii, inclusiv și pentru servicii neregulate - cu dreptul de eliberare a acesteia până la data de 10 a lunii următoare. Ca rezultat, de exemplu, e-factura pentru servicii de traducere prestate la data de 15 noiembrie 2021 poate fi eliberată până la data de 10 decembrie 2021.

Atragem atenția că dreptul de luare în cont a TVA rămâne tot în luna noiembrie anului 2021, în contextul alin. (12) art. 102 al Codului fiscal.

**Deputat în Parlamentul
Republicii Moldova**

Radu Marian

Digitally signed by Marian Radu
Date: 2021.12.01 14:05:47 EET
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

**Deputat în Parlamentul
Republicii Moldova**

Comisiei economie, buget și finanțe

AMENDAMENT

la proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative

(nr. 365 h. 349 din 22.11.2021)

În conformitate cu prevederile art. 59 din Regulamentul Parlamentului, aprobat prin Legea nr. 797-XIII din 02.04.1996, propun următorul amendament:

Art. I. - La articolul 195³ alineatul (1), punctul 3) din Codul vamal al Republicii Moldova nr.1149/2000 (republicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, ediție specială din 1 ianuarie 2007), cu modificările ulterioare, va avea următorul cuprins:

„3) respectarea legislației vamale sau fiscale.

Această condiție se consideră îndeplinită în cazul în care pe perioada ultimilor 3 ani anteriori depunerii cererii:

a) nu există nicio decizie a unei autorități administrative sau judiciare care să concluzioneze că una dintre persoanele indicate la litera b) a comis încălcări grave sau repetate ale legislației vamale sau fiscale; precum și dacă

b) niciuna dintre următoarele persoane nu are antecedente penale pentru săvârșirea infracțiunilor în legătură cu activitatea economică, inclusiv cu activitatea economică a solicitantului, dacă este cazul:

- solicitantul;
- angajatul responsabil de domeniul vamal al solicitantului; și
- persoana împuternicită să îl reprezinte pe solicitant sau care exercită controlul asupra gestiunii acestuia.

Încalcări grave ale legislației vamale sau fiscale, în sensul prezentului articol, sunt faptele ce constituie:

- contravenție vamală cu răspundere materială, prevăzută la art. 231 pct.1), 2), 4), 5), 6), 6), 7), 9), 13), 14), 18) și 19) din prezentul cod, ce cauzează un prejudiciu mai mare de 100 000 de lei;

- contravenții prevăzute la art. 287 alin. (10), (10) și (11) din Codul contravențional al Republicii Moldova nr. 218/2008, la care valoarea obiectului contravenției depășește 100 000 de lei;

- contravenții prevăzute la art. 287 alin. (12), (14) și (15) din Codul contravențional al Republicii Moldova nr. 218/2008, ce cauzează un prejudiciu mai mare de 100 000 de lei;

- încălcare fiscală aferentă TVA, care a dus la diminuarea și/sau eschivarea mai mare de 100 000 de lei pe perioada unui an calendaristic;

- încălcare fiscală aferentă accizului.

Încălcare repetată, în sensul prezentului articol, este comiterea unei încălcări a legislației vamale sau fiscale, care este identică sau similară în ceea ce privește natura acesteia.

În sensul prezentului articol, infracțiuni legate de activitatea economică sunt faptele ce constituie: infracțiuni economice, infracțiuni informatice, infracțiuni în domeniul telecomunicațiilor, infracțiuni de corupție în sectorul privat, infracțiuni ecologice, infracțiuni contra securității publice și a ordinii publice prevăzute în Codul penal al Republicii Moldova nr. 985/2002.

Ca excepție, Serviciul Vamal poate decide altfel dacă determină, în baza informațiilor și datelor disponibile, că aceste încălcări au o importanță redusă în raport cu numărul sau amploarea operațiunilor vamale, precum și nu creează suspiciuni cu privire la buna-credință a solicitantului.

În acest sens se va lua în considerare:

a) examinarea neregulilor pe bază cumulativă;

b) frecvența încălcărilor, pentru a stabili dacă există probleme sistematice;

c) dacă solicitantul a informat din proprie inițiativă Serviciul Vamal despre greșelile sau neregulile descoperite;

d) dacă solicitantul a luat măsuri de remediere pentru a preveni sau minimaliza eventuale nereguli sau greșeli.

Dacă persoana împuternicită să îl reprezinte pe solicitant sau care exercită controlul asupra gestiunii acestuia, alta decât solicitantul, are domiciliul sau reședința într-o țară terță, Serviciul Vamal evaluează îndeplinirea prezentei condiții în baza înregistrărilor și informațiilor aflate la dispoziția sa.

Dacă solicitantul își desfășoară activitatea pe teritoriul vamal pe o perioadă de până la 3 ani, Serviciul Vamal evaluează îndeplinirea prezentei condiții în baza înregistrărilor și informațiilor aflate la dispoziția sa.”

Art. II. – Prezentul amendament intră în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.”

Digitally signed by Marian Radu
Date: 2021.12.01 14:06:00 EET
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

Deputat în Parlament

Radu MARIAN

Notă de argumentare:

1. Condițiile ce au impus elaborarea amendamentului și finalitățile urmărite

Prin acest amendament se propune modificarea art.195³, alineatul (1), punctul 3) din Cod Vamal, Legea nr. 1147-XIV/2000, care reglementează procesul de acordare a statutului de Agent Economic Autorizat și autorizarea procedurilor simplificate din Republica Moldova și pune în aplicare criteriul de conformitate vamală și fiscală.

Necesitatea modificărilor dezvoltate vin și în contextul ultimelor evoluții cu privire la dialogul RM – UE, Direcția Generală Impozitare și Uniune Vamală din cadrul Comisiei Europene (DG TAXUD) în domeniul cooperării vamale:

- Cu privire la implementarea planului de acțiuni necesar pentru negocierea Acordului de Recunoaștere Reciprocă al Programului AEO între Republica Moldova și UE.

Propunerile actuale sunt înaintate și ca urmare a aprobării Codului Vamal Nou, în lectura finală în ședința Parlamentul Republicii Moldova din 24 august 2021.

Având în vedere angajamentele asumate de Republica Moldova în cadrul Acordului de Asociere/DCFTA, art.197 (j): "Părțile stabilesc, acolo unde este relevant și adecvat, recunoașterea reciprocă a programelor de parteneriat comercial și a controalelor vamale, inclusiv a măsurilor echivalente de facilitare a comerțului", Serviciul Vamal a stabilit ca obiective prioritare – armonizarea cadrului legal vamal aplicabil în prezent, privind facilitarea comerțului și asigurarea securității lanțului de aprovizionare internațional în cadrul comerțului legal.

Totodată, Republica Moldova este încurajată să armonizeze cadrul legal aplicabil pentru AEO și să implementeze recomandările DG TAXUD, Comisia Europeană, în cadrul Misiunii de validare a Programului AEO din Republica Moldova, lansată în martie 2020, conform „Foi de parcurs privind Recunoașterea reciprocă a Programelor AEO din Republica Moldova și Uniunea Europeană”.

Acțiunile de modificare a art.195³, aliniatul (1), punctul 3) din Cod Vamal, Legea nr 1147-XIV/2000, sunt drept urmare a evaluării legislației vamale naționale privind gestionarea Programului AEO și aproximarea proceselor și principiilor de funcționare la standardele AEO din Uniunea

Europeană, conform Raportului de evaluare din iulie 2020, elaborat de DG TAXUD.

Semnarea unui Acord de recunoaștere reciprocă (Mutual Recognition Agreement, MRA) a Agentului Economic Autorizat (AEO) dintre UE și Republica Moldova, va fi un pas important către integrarea economică mai avansată între UE și Republica Moldova și de un interes vital pentru afaceri.

Beneficiile scontate: accelerarea procesului de vămuire, reducând astfel întârzierile la frontieră și facilitând comerțul, în același timp, consolidând securitatea, inclusiv prevenirea și combaterea contrabandei și a altor infracțiuni vamale.

Prin urmare, este imperativ de operat modificări urgente la cadrul legal existent în vederea excluderii blocajelor de implementare a Acordului de recunoaștere reciprocă a Programelor AEO din Republica Moldova și Uniunea Europeană.

2. Descrierea gradului de compatibilitate pentru proiectele care au ca scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene

Prezentul proiect, oferă un cadru normativ îmbunătățit a procesului de acordare a statutului de Agent Economic Autorizat și autorizarea procedurilor simplificate din Republica Moldova și punerea în aplicare uniformizată a criteriului de conformitate vamală și fiscală, în corelare cu dispozițiile legale reglementate de cadrul legislativ existent în UE, transpus din art. 39 litera (a) din Regulamentul (UE) nr. 952/2013 al Parlamentului European și al Consiliului din 9 octombrie 2013 de stabilire a Codului vamal al Uniunii, publicat în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 269 din 10 octombrie 2013, astfel cum a fost modificat ultima oară prin Regulamentul (UE) 2016/2339 al Parlamentului European și al Consiliului din 14 decembrie 2016 și art.24 din Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 2015/2447 al Comisiei din 24 noiembrie 2015 de stabilire a unor norme pentru punerea în aplicare a anumitor dispoziții din Regulamentul (UE) nr.952/2013 al Parlamentului European și al Consiliului de stabilire a Codului vamal al Uniunii, publicat în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 343 din 29 decembrie 2015, în ultima versiune modificată la data de 15.03.2021.

3. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Prezentul proiect, oferă un cadru normativ îmbunătățit a procesului de acordare a statutului de Agent Economic Autorizat. Statutul de AEO se acordă doar dacă sunt întrunite condițiile prevăzute de art.195³ Cod vamal.

Prin acest proiect se propune modificarea art.195³ aliniatul (1), punctul 3) prin punerea în aplicare a criteriului de conformitate vamală și fiscală.

Acest criteriu este îndeplinit doar dacă solicitantul, angajatul sau angajații responsabili de domeniul vamal al solicitantului, persoana sau persoanele împuternicite să îl reprezinte pe solicitant sau care exercită controlul asupra gestiunii acestuia nu au săvârșit, în cursul ultimilor trei ani, încălcări grave a legislației vamale sau fiscale, precum și infracțiuni legate de activitatea economică a solicitantului.

Sunt specificate încălcarile din domeniul vamal și fiscal care cad sub incidența noțiunii de încălcări grave a legislației vamale sau fiscale, precum și care infracțiuni sunt considerate infracțiuni legate de activitatea economică a solicitantului.

4. Fundamentarea economico-financiară

Implementarea proiectului nu necesită alocarea unor mijloace financiare suplimentare din bugetul de stat.

5. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ în vigoare

Prezentul proiect este elaborat în conformitate cu legislația în vigoare și nu necesită elaborarea sau modificarea altor acte normative, cu excepția actelor normative subordonate celor, ce au suferit careva modificări (hotărâri de Guvern, ordine ale autorităților administrației publice centrale etc).

6. Avizarea și consultarea publică a proiectului

Proiectul a fost consultat cu Serviciul Vamal și a fost elaborat în colaborare cu reprezentanții **Uniunii Europene**, în cadrul Misiunii Înaltului Consilier Dl. Rosario De Blasio. Proiectul va fi supus dezbaterilor publice după înregistrare acestuia.

**Deputat în Parlamentul
Republicii Moldova**

Radu Marian

Deputat în Parlamentul Republicii Moldova

Comisiei economie, buget și finanțe

AMENDAMENTE

la proiectul de lege nr.365 din 23.11.2021 pentru
modificarea unor acte normative (*politica bugetar-fiscală*)

Prin prezentul amendament se propune ajustarea cadrului normativ în vederea majorării remunerării judecătorilor Curții Constituționale, luând drept bază următoarele considerente.

1. Justiția constituțională constituie o componentă importantă a statului, fiind înfăptuită de către Curtea Constituțională, autoritate publică politico-jurisdicțională, situată în afara puterilor legislativă, executivă sau judecătorească, rolul său fiind asigurarea supremației Constituției, ca Lege fundamentală a statului de drept.

Potrivit articolului 137 din Constituție, judecătorii Curții Constituționale sunt inamovibili pe durata mandatului, independenți și se supun numai Constituției. Independența judecătorului este unul din principiile constituționale ale justiției.

Statutul judecătorului Curții Constituționale, care cumulează drepturile și obligațiile acestuia, inclusiv garanțiile și incompatibilitățile funcției, se deosebește de statutul altor judecători prin natura specifică a jurisdicției constituționale.

Totodată, independența Curții Constituționale implică și independența judecătorilor acesteia. Una dintre componentele de bază ale independenței judecătorului este remunerația, care constă din orice mijloc de asigurare materială sau socială, reprezentând, în acest sens, o contrabalanță la restricțiile, interdicțiile și responsabilitățile impuse judecătorilor de către societate.

Remunerarea judecătorilor constituționali trebuie să fie pe măsura rolului și responsabilităților lor și să aibă un nivel suficient pentru a-i face *imuni la orice presiune menită să le influențeze deciziile*, în condițiile în care salarizarea adecvată este o garanție a independenței judecătorilor constituționali.

În context este de subliniat că în jurisprudența sa, Înalta Curte de Jurisdicție Constituțională a reținut că *garanțiile materiale ale judecătorilor reprezintă una din componentele de bază ale independenței lui, fiind o contrabalanță la*

restricțiile, interdicțiile și responsabilitățile impuse lor de către societate în timpul mandatului (a se vedea Hotărârea Curții Constituționale nr. 20/2015).

2. În continuare, analiza structurală în dinamică a volumului de activitate a Curții Constituționale, volum care cuprinde și numărul sesizărilor aflate în gestiune, reflectă *majorarea de cinci ori a numărului sesizărilor pe an*, începând cu anul 2015 până în prezent. Astfel, în 2015, la Curtea Constituțională au fost depuse 56 de sesizări; în 2016 – 163 sesizări; în 2017 – 176 sesizări, în 2018 – 212 sesizări, în 2019 – 235 sesizări, în 2020 – 227 sesizări, iar în perioada ianuarie – noiembrie 2021 – 260 sesizări.

3. În această speță, este de observat că în vederea asigurării independenței judecătorilor constituționali, legislațiile statelor din regiune respectă principiul ierarhizării în domeniul salarizării judecătorilor constituționali, prin aplicarea unor coeficienți salariali suplimentari în raport cu alte funcții din stat.

Spre exemplu, în *Letonia* salariul lunar al judecătorilor constituționali se stabilește prin aplicarea unui coeficient suplimentar la salariul lunar al judecătorilor instanțelor judecătorești, cum ar fi: pentru judecătorii Curții Constituționale - 1,8; pentru vicepreședintele Curții Constituționale - 1,98; pentru președintele Curții Constituționale - 2,25. În *România*, coeficientul de ierarhizare al Președintelui Curții Constituționale este 11,70, iar al judecătorilor Curții Constituționale este de 11,20. Potrivit legislației *ucrainene*, remunerația unui judecător constituțional constă din salariul de bază și suprataxele stabilite pentru un judecător al Curții Supreme. În *Lituania*, la calculul remunerației judecătorilor Curții Constituționale se aplică cel mai mare coeficient salarial (32,3 pentru Președintele Curții și 29,35 pentru judecătorii Curții Constituționale) în raport cu celelalte instanțe judecătorești din țară.

Respectiv, Președintele Curții Constituționale din România beneficiază de un salariu lunar de 6587 euro, iar salariul judecătorului constituțional este, în medie, de 6000 euro lunar (sursa: <https://www.ccr.ro/declaratii-de-avere/>).

În Ucraina, Președintele Curții Constituționale beneficiază de un salariu lunar de 11952 euro, iar judecătorul constituțional, în medie, de un salariu de 11000 euro lunar. Un judecător al Curții Constituționale din Lituania beneficiază de un salariu de 5163 euro lunar.

Spre comparație, la ora actuală un judecător constituțional în Republica Moldova are un salariu brut de 31.960 lei, constituind un salariu net de 25.593 lei.

4. Potrivit art.3 alin.(1) lit.c) din Legea nr.270/2018 privind sistemul unitar de salarizare în sectorul bugetar, unul din principiile sistemului unitar de salarizare este ierarhizarea, în funcție de responsabilitatea, complexitatea și importanța activității desfășurate, stabilite în urma evaluării funcțiilor din sectorul bugetar.

Prin urmare, în baza raționamentelor expuse supra, pentru a **asigura independența Curții Constituționale** ca și entitate separată de sistemul judiciar, precum și ținând cont de principiul ierarhizării în funcție de responsabilitate, în temeiul art.59 din Regulamentul Parlamentului, adoptat prin Legea nr.797/1996, se propune completarea proiectului de lege nr.365 din 23.11.2021 cu următoarele amendamente:

Art. XIII ce vizează modificarea Legii nr. 270/2018 privind sistemul unitar de salarizare în sectorul bugetar (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2018, nr.441-447, art. 715), se completează cu următoarele:

- Articolul 10 se completează cu alineatul (3¹) cu următorul cuprins:

„(3¹) Prin derogare de la prevederile alin. (3), sporul cu caracter specific se aplică judecătorilor Curții Constituționale și judecătorilor-asistenți ai Curții Constituționale.”

- Articolul 17 alineatul (2):

la litera d), cuvintele „și din autoritatea responsabilă de controlul constituționalității” se exclud;

articolul se completează cu litera e) cu următorul cuprins:

„e) pentru personalul din autoritatea responsabilă de controlul constituționalității – 100% din suma anuală a salariilor de bază pentru judecătorii Curții Constituționale și personalul cu drept de a beneficia de spor cu caracter specific.”

Deputați în Parlament

Deputați în Parlament
(semnătură)
Proșca Veronica Proșca